

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

1. WSTĘP	2
2. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	5
3. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU	6
3.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	6
3.2 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	7
3.3 POWIERZCHNIA GMINY, LUDNOŚĆ GMINY	8
4. LOKALNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	11
4.1 TENDENCJE DEMOGRAFICZE	11
4.2 WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBROWA	12
4.3 EDUKACJA	12
4.4 OCHRONA ZDROWIA	17
4.5 AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	17
4.6 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW I OKREŚLENIE GRUP SPOŁECZNYCH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA	19
5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE GMINY	21
6. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE GMINY DĄBROWA	28
7. ROZWÓJ GOSPODARCZY	37
8. ODNIESIENIE PROJEKTÓW PLANU ROZWOJU LOKALNEGO DO INNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	38
9. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	44
10. ZADANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI	50
11. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA	88
12. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	89
12.1 SYSTEM MONITOROWANIA	89
12.2 SPOSOBY OCENY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	90
12.3 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	91
12.4 PUBLIC RELATIONS PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA ..	92

1. WSTĘP

Gmina Dąbrowa podjęła działania nad powstaniem Planu Rozwoju Lokalnego dla racjonalnego i długofalowego zaplanowania wydatków, zwłaszcza na rzecz projektów perspektywicznych. Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Dąbrowa powstał jako niezbędny element wymaganej procedury wnioskowania o fundusze strukturalne. Plan Rozwoju Lokalnego realizowany będzie w ramach jednego z priorytetów Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego współfinansowanego z funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa opracowywany został przy udziale społeczności lokalnej z terenu Gminy uczestniczącej w konsultacjach społecznych. Przy opracowywaniu Planu Rozwoju Lokalnego uwzględniono propozycje i koncepcje zaprezentowane przez uczestników tych konsultacji, a także uwzględniono najważniejsze wnioski, propozycje i postulaty zgłaszane przez mieszkańców na zebraniach wiejskich oraz spotkaniach gremiów różnych organizacji działających w gminie, tj. LZS, OSP. Znaczną część stanowią wnioski zgłaszane przez radnych i sołtysów na posiedzeniach komisji i sesjach Rady Gminy. W proces wyznaczania celów rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności włączono jak najszersze grono odbiorców późniejszych działań. Dzięki temu Plan pozwala na wyartykułowanie interesów lokalnej społeczności, a konsekwentnie realizowane zamierzenia dadzą mieszkańcom oraz podmiotom gospodarczym poczucie stabilizacji. Współdziałanie partnerów społeczno-gospodarczych w tworzenie Planu, monitorowanie działań, wprowadzanie aktualizacji stanowi istotny wkład w budowę społeczeństwa obywatelskiego.

Pracownicy administracji gminnej będą zachęcać zarówno instytucje, organizacje pozarządowe, jak i przedsiębiorców do wzmożonej aktywności w pozyskiwaniu zewnętrznych funduszy na prowadzoną przez nich działalność. Takie podejście pozwoli na pełne wykorzystanie infrastruktury, która zostanie stworzona w okresie obowiązywania PRL z funduszy strukturalnych.

Należy nadmienić, że Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym, którego celem jest zapewnienie koncentracji i efektywności wykorzystania środków na strategiczne działania samorządu. Otwarty charakter dokumentu umożliwi wprowadzenie korekt przyjętego Planu wynikających z procesu transformacji społeczno-gospodarczych oraz zmian

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

hierarchii priorytetów przyjętych przez władze Gminy Dąbrowa. Nie należy zatem traktować tego programu jako ściśle określonego harmonogramu, który musi być w całości zrealizowany bez względu na warunki społeczno – ekonomiczne trudne do przewidzenia.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Dąbrowa jest średniookresowym dokumentem planistycznym, mającym na celu określenie głównych zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych do realizacji na terenie gminy w latach 2005-2006 przy zaangażowaniu środków własnych gminy oraz zewnętrznych źródeł finansowania, a w szczególności funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, tak przez samorząd lokalny, jak i przedsiębiorców oraz inne instytucje stanowiące ważny składnik życia społecznego.

Kolejny okres programowania dyspozycji funduszy strukturalnych, czyli lata 2007 – 2013 również został zawarty w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa. Wskazano w tej części na przedsięwzięcia sprzyjające zakładanemu celowi rozwojowemu gminy, **jednak ze względu na to, iż nie są obecnie znane wytyczne i przesłanki mówiące o możliwościach korzystania ze środków Unii Europejskiej w kolejnym okresie programowania – opis zamierzeń zaplanowanych w kolejnych latach może mieć jedynie charakter ogólny.** Dlatego dane obejmujące okres 2007-2013 mają charakter szacunkowy i nie wskazują źródeł finansowania. W dodatku, musimy uwzględnić częste zmiany systemu prawnego, wahania rynku, zmiany w gospodarce krajowej, na które nie mamy wpływu, a które rzutują zwłaszcza na koszt prowadzonych inwestycji.

Opracowanie PRL dla Gminy Dąbrowa ma duże znaczenie zarówno dla władz gminy jak i społeczności lokalnej, gdyż pozwala na szczegółowe określenie zamierzeń gminy zmierzających do zaspokojenia najważniejszych potrzeb mieszkańców gminy i określenie możliwych źródeł finansowania tych inwestycji, szczególnie ze strony funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego pozwoli również Gminie Dąbrowa na spełnienie wymogów formalnych zapisanych w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz jego Uzupełnieniu (UZPORR), które to dokumenty, będące podstawą do występowania o środki finansowe Unii Europejskiej, wskazują na konieczność posiadania PRL przez każdą gminę, która zamierza wnioskować o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Priorytetu III ZPORR “Rozwój Lokalny”, działanie 3.1. “Obszary wiejskie”. Gmina Dąbrowa spełnia wszelkie kryteria demograficzne (realizacja projektów na obszarach poniżej 20 tys. mieszkańców) i geograficzne uprawniające do korzystania ze znaczących środków.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Celem Planu Rozwoju Lokalnego jest stworzenie formalnych możliwości pozyskania w ciągu najbliższych 10 lat środków z funduszy Unii Europejskiej mogących w istotny sposób wpłynąć na poprawę poziomu życia w Gminie. Istotą planowanego procesu rozwoju jest rozpoczęcie wieloletnich kompleksowych działań technicznych, społecznych i ekonomicznych prowadzących do przygotowania Gminy do uruchomienia nowej działalności gospodarczej, podniesienia jego atrakcyjności inwestycyjnej oraz zainicjowanie i rozwój nowej działalności wytwórczej i usługowej, opartej na najlepszych dostępnych technologiach i praktykach. Działania te pozwolą na stworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców oraz przyczynią się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej wsi wchodzących w skład Gminy.

Ważnym elementem podejmowanych w ramach planu rozwoju działań, będzie pobudzanie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

2. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje obszar całej Gminy Dąbrowa z miejscowościami: Dąbrowa (stolicą gminy), jako centrum rozwoju lokalnego oraz wsiami: Chróścina, Sławice i Żelazna jako ważnymi ośrodkami wspomagającymi rozwój lokalny. Dokument określa kierunki działania władz samorządowych na lata 2005 – 2006 oraz przyszłe działania na kolejne lata 2007-2013 obejmujące następny okres programowania Unii Europejskiej.

Projekty objęte Planem Rozwoju Lokalnego na terenie gminy w latach 2005-2006 i 2007-2013 realizowane będą w następującym zakresie:

- infrastruktury ochrony środowiska,
- infrastruktury komunikacyjnej,
- oświaty i wychowania,
- gospodarki i rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem turystyki)
- sfery społecznej i bezpieczeństwa.

3. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

3.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Dąbrowa leży w obrębie makroregionu Niziny Śląskiej (wg. regionalizacji fizyczno - geograficznej J. Kondrackiego). Środkowo-południowa część gminy leży w mezoregionie Równiny Niemodlińskiej, a północna i północno-wschodnia – w mezoregionie Pradoliny Wrocławskiej.

Znaczna część Równiny Niemodlińskiej (ok. 150 - 177m n.p.m) jest podmokła i zabagniona, pod względem charakteru rzeźby zbliżona jest do Pradoliny Wrocławskiej. Krajobraz ożywiają krawędzie teras nadzalewowych doliny Odry oraz niewielkie wzniesienia. Największe urzeźbienie terenu charakterystyczne jest dla gruntów wsi Dąbrowa i Chróstina.

Na terenie Gminy Dąbrowa nie ma jezior i większych zbiorników wodnych. Niewielkie naturalne i sztuczne zbiorniki znajdują się na terenie wsi Żelazna (starorzecza Odry) – tzw. Czarny Staw, Sławic, Mechnic i Dąbrowy (są to wyrobiska poeksploatacyjne) oraz w Karczowie, Prądach i Ciepeliowicach (stawy hodowlane).

Gmina Dąbrowa położona jest w dorzeczu Odry oraz Nysy Kłodzkiej (południowo-zachodnia część obszaru gminy). Przez obszar Gminy przepływają: rzeka Odra, Potok Prószkowski, Chrósticka Struga i Krzywula (Dożyna), stanowiące lewobrzeżne, bezpośrednie dopływy Odry. Sieć wód powierzchniowych uzupełnia potok Wel - lewobrzeżny dopływ Prószkowskiego Potoku. Odra jest największym ciekim wodnym terenu i ma zasadniczy wpływ na kształtowanie się stosunków wodnych terenu gminy. Na znacznym odcinku stanowi ona północną granicę gminy Dąbrowa. Gmina jest zatem bezpośrednio zagrożona powodzią, co potwierdził kataklizm w roku 1997, podczas którego cztery miejscowości Gminy: Sławice, Żelazna, Niewodniki i Narok zostały niemal w całości zalane, a Dąbrowa należała do grupy najbardziej poszkodowanych powodzią gmin Opolszczyzny.

Przez południowo-zachodnią część gminy, należącą do zlewni Nysy Kłodzkiej, przypływają jej prawobrzeżne (bezpośrednie) dopływy: Potok Borkowicki, który ma źródło na terenie wsi Skarbiszów (Ciepeliowice) w rejonie przysiółka Zorgi oraz Potok Wytoka, którego źródłisko ma początek w lasach wsi Prądy i Siedliska.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

3.2 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Gminę Dąbrowa stanowi 15 sołectw: Chróścina, Ciepiewice, Dąbrowa, Karczów, Lipowa, Mechnice, Narok, Niewodniki, Nowa Jamka, Prądy, Siedliska, Skarbiszów, Sławice, Wrzoski, Żelazna. Jej powierzchnia wynosi trochę ponad 130 km², co stanowi 1,53% powierzchni województwa. Gminę zamieszkuje 9390 osób czyli 0,87 % ogólnej liczby ludności regionu.

Mapa gminy Dąbrowa

Źródło pochodzenia mapy: strona internetowa www.gminadabrowa.pl

Gmina Dąbrowa jest jedną z 71 gmin województwa opolskiego. Położona jest w powiecie opolskim, który tworzy w sumie 13 gmin. Gmina Dąbrowa stanowi element zurbanizowanej aglomeracji opolskiej – położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie Opola, z którym graniczy od wschodu. Od południowego-wschodu graniczy z gminą Komprachcice i Tułowice, od południowego-zachodu z gminą Niemodlin, od zachodu z gminą Lewin Brzeski, od północnego-zachodu z gminą Popielów, a od północy z gminą Dobrzeń Wielki. Użytki rolne zajmują blisko 69% ogólnej powierzchni gminy, a lasy - 22%. Wiodącą funkcją Gminy Dąbrowa jest rolnictwo, a uzupełniającą mieszkalnictwo.

Mapa powiatu opolskiego. *Źródło: strona internetowa www.gminy.pl*

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

3.3 POWIERZCHNIA GMINY, LUDNOŚĆ GMINY

Gmina zajmuje powierzchnię nieco ponad 130 km². Tabela poniżej przedstawia uczestnictwo poszczególnych wsi w obszarze całej gminy.

Wieś	Powierzchnia w km2	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców na km2 (dane zaokrąglone do 1 os.)
Chróstcina	8,76	1600	182
Ciepielowice	4,30	407	94
Dąbrowa + Sokolniki	9,76	1191	122
Karczów	11,44	646	56
Lipowa	7,97	174	22
Mechnice	4,38	1070	244
Narok	17,24	788	46
Niewodniki	8,14	407	50
Nowa Jamka	11,69	203	17
Prądy	14,50	353	24
Siedliska	2,16	102	47
Skarbiszów	10,86	408	38
Sławice	6,12	878	143
Wrzoski	5,89	529	90
Żelazna	6,81	654	96
RAZEM:	130,02	9410	72

Średnia gęstość zaludnienia na terenie Gminy Dąbrowa utrzymuje się na poziomie 72 osoby na kilometr kwadratowy. W porównaniu do średniej gminnej Mechnice, Chróstcina, Sławice i Dąbrowa – w takiej właśnie kolejności – są jej krotnością. Potwierdza to najszybszy rozwój gospodarczy tych właśnie miejscowości. Z drugiej strony wsie, gdzie średnia jest najniższa to miejscowości, które zgodnie z założeniami strategicznymi mają pełnić przede

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

wszystkim zaplecze rekreacyjno-turystyczne: Lipowa, Nowa Jamka, Prądy (wieś, na terenie której znajduje się jedyny w gminie rezerwat).

3.4 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Położenie administracyjne Gminy Dąbrowa z jednej strony nadaje jej wyjątkową pozycję wśród innych Gmin województwa – bezpośrednie graniczenie z miastem wojewódzkim pozwala na włączanie się w realizację przedsięwzięć o zasięgu ponadlokalnym, jak choćby gospodarka odpadami czy system kanalizacji. Atutem jest również możliwość pozyskania nowych płatników podatku dochodowego – dotychczasowych mieszkańców miasta, którzy szukają w Gminie Dąbrowa zalet wsi, a takie właśnie warunki region ten proponuje. Rozwijające się osiedla nowoczesnych domów jednorodzinnych, inwestowanie w zabudowę już istniejącą pobudza lokalny rynek gospodarczy, wymuszając przede wszystkim powstawanie nowych punktów usługowych. Nie bez znaczenia jest bliskość autostrady A4 i rozbudowana sieć dróg – od krajowych po gminne. Właśnie ze względu na bliskość autostrady A4, dróg krajowych, czy ważnej linii kolejowej Gmina Dąbrowa jest obszarem strategicznym w koncepcji rozwojowej całego województwa.

Z drugiej strony potencjał chłonności gospodarczej miasta Opola jest dużo większy niż Gminy Dąbrowa. Stolica województwa ma z zasady do dyspozycji większe środki finansowe, a także możliwości nacisku i lobbowania na rzecz własnych przedsięwzięć o charakterze społecznym czy inwestycyjnym, niekoniecznie spójnych z lokalną polityką Gminy. Dysproporcja między miastem a Gminą może się zatem pogłębiać na korzyść Opola. Rozwój gospodarczy może również powodować fakt, że Gmina Dąbrowa to teren zagrożony powodzią, a na ograniczenie tego niebezpieczeństwa mają wpływ przede wszystkim czynniki poza lokalne. Władze samorządowe mogą jedynie lobbować i przekonywać do podjęcia bardziej radykalnych działań wzmacniających czy gwarantujących poczucie bezpieczeństwa.

Dostępność komunikacyjna Gminy jest niewystarczająca ze względu na jakość nawierzchni czy ogólny stan dróg (np. brak chodników w niektórych wsiach). Istotne dla rozwoju lokalnego Gminy są działania podejmowane przez innych niż lokalny samorząd beneficjentów: instytucje krajowe (np. budowa obwodnicy), władze województwa i podległe im jednostki (np. budowa bezkolizyjnych skrzyżowań, przeprawy przez Odrę) czy też powiat opolski (np. remonty dróg powiatowych).

Niezmiernie ważnym zadaniem dla Gminy jest modernizacja szlaku kolejowego nr 132 oraz planowana budowa wiaduktu kolejowego w Opolu i Chmielowicach.

4. LOKALNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Statystyki dotyczące rozwoju lokalnego wiążą się nierozzerwalnie z demografią oraz trendami panującymi w kraju oraz tymi, które są specyficzne dla regionu. O warunkach życia świadczy poza jakością usług społecznych (oświata, opieka społeczna, zorganizowana aktywność społeczna – opisane niżej) również gospodarka mieszkaniowa. Na 31 grudnia 2003 (dane GUS) zasoby mieszkaniowe Gminy Dąbrowa wynosiły 2741 mieszkań, w tym własność gminy stanowiło 18 mieszkań. W sumie cała powierzchnia użytkowa to 255 977 m², z czego 768 m² jest własnością gminy. Dąbrowa, podobnie, jak inne gminy wiejskie stanowi potencjalne miejsce rozwoju budownictwa jednorodzinnego (o możliwościach rozwojowych świadczy np. przysiółek Mechnic – Turzok). Gmina własnych zasobów ma niewiele, trudno w takiej sytuacji zapewnić potrzebującym mieszkania socjalne bądź wprowadzić mieszkania jako preferencje dla pozyskania wykwalifikowanych pracowników (specjalistów określonych branż itp.).

4.1 TENDENCJE DEMOGRAFICZE

Przyrost naturalny i saldo migracji w Gminie Dąbrowa prezentuje poniższa tabela:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji		Przyrost naturalny w %
				Napływ do gminy – odpływ z gminy (os.)	w tym zagra. (os.)	
1990	118	93	25	33	-16	2,7
1991	132	99	33	-46	-2	3,6
1992	118	96	22	-23	-19	2,4
1993	98	91	7	-22	-18	0,7
1994	103	89	14	-7	-14	1,5
1995	94	92	2	X	-30	9,2
1996	79	87	-8	15	-17	X
1997	97	96	1	24	X	0,1
1998	95	88	7	30	-22	0,7
1999	98	78	20	19	-33	2,0
2000	67	67	0	-20	-35	0
2001	84	79	5	15	-52	0,5
2002	63	72	-9	-19	-46	X
2003	63	62	1	9	-24	0,1

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS – opracowanie własne, Studium Uwarunkowań i kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa, rok 1999

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

4.2 WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBROWA

Rozwój lokalny to przede wszystkim ludzie, którzy swoją aktywność wykazują w zależności od okoliczności. Żadna inwestycja nie będzie stanowiła podstawy rozwoju, jeśli jej celem nie będzie rozwój lokalnych społeczności oraz rozwój jednostek. Wyznacznikiem powodzenia gospodarczego jest nie tylko wzrost demograficzny, niskie bezrobocie, powiększające się z roku na rok wpływy do gminnego budżetu, ale również jakość wykształcenia mieszkańców oraz sposoby wyrażania przez nich obywatelskiej i społecznej aktywności. Poniższa tabela przedstawia strukturę wykształcenia mieszkańców Gminy Dąbrowa.

Mieszkańcy	Ogółem	Wykształcenie wyższe	Wykształcenie policealne	Wykształcenie średnie	Wykształcenie zasadnicze zawodowe	Wykształcenie podstawowe	Wykształcenie podstaw. Nieukończ. one i bez	Wykształcenie nieustalone
Mieszkańcy w wieku 13 lat i więcej	8023	480	124	1722	2519	2541	271	366
Mężczyźni	3941	220	28	703	1638	1063	109	180
Kobiety	4082	260	96	1019	881	1478	162	186

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Dąbrowa, dane za rok 2002

4.3 EDUKACJA

4.3.1 Szkoły

Na terenie Gminy Dąbrowa funkcjonują placówki oświatowe:

1. **Zespół Szkół w Dąbrowie**, który tworzą: Publiczne Gimnazjum oraz Publiczna Szkoła Podstawowa
2. **Zespół Szkół w Chróście**, który tworzą: Publiczne Gimnazjum oraz Publiczna Szkoła Podstawowa
3. **Publiczne Gimnazjum w Żelaznej**
4. **Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku**
5. **Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach**

Poniższe tabele przedstawiają liczbę oddziałów oraz uczniów uczęszczających do gminnych placówek.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Szkoły podstawowe	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem
Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Chróście	10	173
Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Dąbrowie	11	225
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	6	98
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach	6	94
RAZEM:	33	590

Szkoły gimnazjalne	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem
Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół w Chróście	6	102
Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół w Dąbrowie	6	128
Publiczne Gimnazjum w Żelaznej	6	124
RAZEM:	18	354

W placówkach oświatowych zatrudnionych jest 110 nauczycieli w pełnym wymiarze godzin oraz 33 w niepełnym wymiarze.

W Gminie we wszystkich szkołach, prócz Zespołu Szkół w Dąbrowie nauczany jest język niemiecki jako język mniejszości narodowych. W celu wyrównywania szans edukacyjnych samorząd lokalny w uzgodnieniu z rodzicami zdecydował się wprowadzić język dodatkowy od pierwszej klasy szkoły podstawowej obowiązujący wszystkich uczniów. W związku z tym, kończąc edukację w szkole gimnazjalnej uczeń włada dwoma językami: niemieckim i angielskim.

Uczniowie niepełnosprawni ruchowo lub umysłowo z orzeczeniem o potrzebie nauczania indywidualnego lub specjalnego są objęci takim programem nauczania.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Ponieważ rozwój lokalny zależy przede wszystkim od ludzi i okoliczności, w jakich wrastają różne środowiska tworzą właściwą atmosferę dla pobudzenia aktywności społecznej – przede wszystkim szkoły. Każda placówka oświatowa na terenie Gminy Dąbrowa jest wyposażona w pracownię komputerową, realizowane są w szkołach programy autorskie (tabela niżej).

Szkoła	Przedmiot	Nazwa programu	Koordynatorzy
Zespół Szkół w Dąbrowie	Nauczanie zintegrowane – kl. I-III/muzyka	Nauczanie zintegrowane z rozszerzoną muzyką	Dorota Słomka
Zespół Szkół w Dąbrowie	Nauczanie zintegrowane – kl. I-III/język obcy	Nauka języka angielskiego dla klas I-III	Iwona Duda
Zespół Szkół w Chróście	Wychowanie fizyczne	Program własny z wychowania fizycznego dla klas I-III PG na bazie programu „Wybierz sam”	Danuta Panufnik
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Program interdyscyplinarny	Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla PSP Narok	Małgorzata Kolanko
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Nauczanie zintegrowane – kl. I-III	„Każde dziecko wie, jak się zachować” – program z zakresu bezpieczeństwa	Małgorzata Kolanko
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Program interdyscyplinarny	„Nauczmy się żyć bez przemocy” – program dla klas I-VI	Małgorzata Kolanko
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Informatyka	„Zabawy z myszką” – program edukacji informatycznej dla klas I-VI	Bogumiła Angel
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Program interdyscyplinarny	Program wychowania zdrowotnego	J.Jakubiak, J. Ślęmp, M. Kolanko, G. Frejus, I. Adam, J. Iwańska, M. Domanowska
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Nauczanie zintegrowane	Projekt dydaktyczno-wychowawczy opracowany w oparciu o metodę Weroniki Sherborn oraz Metodę Dobrego Startu dla klas II	Ewa Jarzyna
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Język polski, język niemiecki, historia	„Ta ziemia od innych mi droższa” – program dla klas IV – VI	i.Adam, G. Frejus, M. Sikora
Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku	Język polski, historia	„Lepsza szkoła” – program badawczy organizowany przez GWO	I.Adam, G. Frejus

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach	Plastyka	Program autorski dla klas IV-VI	Krystyna Ponczek
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach	Edukacja regionalna	„Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie” – II etap kształcenia	Alicja Jaszczka
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach	Program interdyscyplinarny	Program wychowania prozdrowotnego	Dorota Pindera
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach	Nauczanie zintegrowane	Program wychowania komunikacyjnego dla klas I-III	Dorota Pindera
Publiczna Szkoła Podstawowa w Sławicach	Program interdyscyplinarny	Program wychowania do życia w rodzinie dla klas V-VI	Gabriela Grzesik
Publiczne Gimnazjum w Żelaznej	Program interdyscyplinarny	Autorski program profilaktyczny – Mówimy – nie agresji! Dla klas I-III PG	Małgorzata Baliga-Groszek, Małgorzata Kolanko

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych z GZEASiP w Dąbrowie

Systematyczne inwestycje skutkują coraz lepszą bazą sportową. Przy zespołach szkół znajdują się kompleksy boisk, przy placówce w Chróście – również nowoczesna sala gimnastyczna. Odpowiednich sal gimnastycznych nie ma jeszcze w Dąbrowie (przy Zespole Szkół) i w Żelaznej (przy Publicznym Gimnazjum). Na remont czekają zaplecza gospodarcze i sanitarne oraz zewnętrzne boiska w Żelaznej i Naroku.

Na terenie Gminy, w Chróście funkcjonuje placówka ponadgimnazjalna, administrowana przez Starostwo Powiatowe - Zespół Szkół, oferujący nauczanie dla młodzieży (Technikum Architektury Krajobrazu, Technikum Ekonomiczne, Technikum Hodowli Koni) oraz dorosłych (szkoły policealne: technik informatyk, hodowca koni, opiekunka środowiskowa).

4.3.2 Przedszkola

W Gminie Dąbrowa działają przedszkola:

Publiczne Przedszkole w Dąbrowie

Publiczne Przedszkole w Chróście

Publiczne Przedszkole w Karczowie

Publiczne Przedszkole w Naroku

Publiczne Przedszkole w Dąbrowie

Oddział Zamiejscowy w Prądach

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Publiczne Przedszkole w Sławicach

Publiczne Przedszkole w Sławicach

Oddział zamiejscowy w Żelaznej

Przedszkola	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem
Publiczne Przedszkole w Chróście	3	56
Publiczne Przedszkole w Dąbrowie z jednym oddziałem pozamiejscowym w Prądach	3	66
Publiczne Przedszkole w Karczowie	1	20
Publiczne Przedszkole w Naroku	2	27
Publiczne Przedszkole w Sławicach z jednym oddziałem pozamiejscowym w Żelaznej	3	54
RAZEM:	12	223

Przedszkola są otwarte przez 9 godzin dziennie, prócz oddziału zamiejscowego w Żelaznej, który otwarty jest przez godzin pięć. Zaplecze przedszkoli stanowią przede wszystkim place zabaw i aktywności ruchowej. Nauczanie języków obcych zaczyna się już w przedszkolach – we wszystkich placówkach są prowadzone zajęcia językowe (patrz: tabela niżej).

Przedszkole	Nauczany język
Publiczne Przedszkole w Chróście	Język niemiecki
Publiczne Przedszkole w Dąbrowie z jednym oddziałem pozamiejscowym w Prądach	Język angielski
Publiczne Przedszkole w Karczowie	Język angielski
Publiczne Przedszkole w Naroku	Język niemiecki
Publiczne Przedszkole w Sławicach z jednym oddziałem pozamiejscowym w Żelaznej	Język niemiecki

Klasy zerowe w Gminie Dąbrowa pozostały w przedszkolach – dzięki takiej decyzji wszystkie placówki przedszkolne na terenie gminy pozostaną utrzymane. Niektóre budynki,

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

w których mieszczą się przedszkola wymagają przeprowadzenia termomodernizacji (Prądy, Karczów, Żelazna).

Zarządzaniem jednostkami oświatowymi w Gminie Dąbrowa zajmuje się Gminny Zespół Ekonomiczno - Administracyjny Szkół i Przedszkoli.

4.4 OCHRONA ZDROWIA

Na terenie Gminy nie ma publicznych ośrodków służby zdrowia. Funkcję te pełnią trzy ośrodki niepubliczne: Dąbrowa, Chróścina i Żelazna.

4.5 AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

4.5.1 Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne

Na terenie Gminy Dąbrowa nie ma widocznie działających organizacji pozarządowych o charakterze innym niż: ochotnicze straże pożarne, ludowe zespoły sportowe oraz Caritas. Aktywność społeczna wyraża się natomiast w inicjowaniu działań o charakterze sublokalnym przez rady sołeckie i lokalnych liderów. Dzięki lokalnym inicjatywom popartym merytorycznie i finansowo przez lokalny samorząd w Karczowie, Dąbrowie i Naroku powstają korty tenisowe, a w innych miejscowościach są już zamiary wybudowania takich obiektów. Poza programem nauczania również szkoły prowadzą działania, które mają budować i utrzymywać więzi społeczne, w tym międzypokoleniowe.

Środowiskiem aktywnym są ponadto ochotnicze straże pożarne – na terenie Gminy Dąbrowa jest sześć jednostek, a także miejscowe LZS-y, których na terenie Gminy funkcjonuje osiem.

Władze samorządowe Gminy Dąbrowa nawiązały współpracę międzynarodową z gminami: Halicz na Ukrainie oraz Lengede w Dolnej Saksonii (Niemcy). Kontakty te mają na celu umożliwienie kontaktów i spotkań młodzieży oraz wymianę doświadczeń samorządowych.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

4.5.2 Sport

Wiodącą rolę w rozwoju sportu w Gminie Dąbrowa spełnia Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Dąbrowie. W dużej mierze LZS skupia lokalne kluby piłki nożnej. Zasadą jest systematyczne uczestniczenie w rozgrywkach okręgowych i podokręgowych Związku Piłki Nożnej w Opolu. Konsekwencja przyniosła wymierne efekty – seniorzy LZS Mechnice zakwalifikowali się do ligi okręgowej. Pozostałe drużyny startują w klasie B lub A. LZS-y , a także pozostali mieszkańcy Gminy mają możliwość uprawiania sportu czy rekreacji na boiskach i stadionach wiejskich – place te są często wykorzystywane do prowadzenia rywalizacji sportowych o zasięgu lokalnym lub ponadlokalnym, organizacji imprez o charakterze społecznym lub jako miejsca uzupełniające szkolną ofertę sportową. Część boisk powstała przed laty i mimo prowadzących na bieżąco prac remontowych, widoczne są braki inwestycyjne. Płyty wymagają modernizacji, konieczne jest uzupełnienie stadionów o bezpieczne miejsca na widowni, a w pawilonach konieczne jest wykonanie termomodernizacji i remonty węzłów sanitarnych.

LZS to również promocja siatkówki (zespół ze Sławic jest w III lidze), tenisa stołowego (co rok rozgrywany jest Gminny Turniej Tenisa Stołowego im. Kazimierza Turko). Na terenie Gminy Dąbrowa działa siedem piłkarskich drużyn seniorów, cztery – juniorów, dwie – trampkarzy, jedna młodzików i jeden zespół oldboyów (w Dąbrowie).

GMINNE ZRZESZENIE LUDOWE ZESPOŁY SPORTOWE W DĄBROWIE

Przewodniczący Zarządu: Czesław Malawski

Wiceprzewodniczący Zarządu: Marek Wojciechowski

Skarbnik: Józef Szemajda

Sekretarz: Władysław Łoziński

Ludowy Zespół Sportowy w Dąbrowie

Ludowy Zespół Sportowy w Karczowie

Ludowy Zespół Sportowy w Mechnicach

Ludowy Zespół Sportowy w Naroku

Ludowy Zespół Sportowy w Niewodnikach

Ludowy Zespół Sportowy w Prądach

Ludowy Zespół Sportowy w Skarbiszowie

Ludowy Zespół Sportowy w Sławicach

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Na terenie Gminy Dąbrowa istnieje nowoczesna sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Chróście oraz wielofunkcyjne boiska zewnętrzne przy Zespole Szkół w Dąbrowie, a także przy placówce chróścińskiej. Dzięki aktywności mieszkańców wspartych pomocą merytoryczną i finansową władz lokalnych w Karczowie i w Dąbrowie powstały korty tenisowe, w Karczowie – dwie płyty, z możliwością gry w piłkę siatkową i koszykówkę. W tych miejscowościach należy jeszcze zagospodarować tereny przyległe, natomiast w innych miejscowościach korty i zaplecze (parkingi, chodniki) wybudować.

4.6 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW I OKREŚLENIE GRUP SPOŁECZNYCH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA

Wbrew przewidywaniom, w przeciwieństwie do innych gmin województwa dominującym problemem socjalnym występującym na terenie Gminy Dąbrowa nie jest trudna sytuacja materialna mieszkańców. Niskie bezrobocie sugeruje istnienie na tym terenie dużej liczby miejsc pracy. Dzięki sprzyjającym warunkom rozwoju gospodarczego Gminy, aktywność na tym polu jest znaczna – ci, którzy nie budują lokalnej gospodarki, wyjeżdżają za granicę. Wzrost emigracji zarobkowej nastąpił zwłaszcza po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, kiedy to otworzyły się rynki pracy również dla osób bez pochodzenia niemieckiego. Taka sytuacja nie mogła nie mieć wpływu na jakość związków rodzinnych, która wciąż się pogarsza. Zdarzają się sytuacje, gdzie wyjeżdża i ojciec, i matka, a dzieci są pozostawiane pod opieką starszego rodzeństwa lub dziadków. Obniżenie jakości związków, a co za tym idzie rozpad (formalny i nieformalny) rodzin, a także dawanie przykładu wyboru pracy często nieadekwatnej do umiejętności i wykształcenia skutkuje ograniczeniem ambicji dzieci i młodzieży, niechętnym angażowaniem się w życie społeczne – ich rodziców i apatią więzów społecznych – w ogóle.

Szczególny wymiar ma ta sytuacja w przypadku środowisk kobiecych, które zwłaszcza na wsi, obarczone nie tylko odpowiedzialnością za siebie, ale również za rodzinę (w tym wychowanie i wykształcenie dzieci) i mają poważne problemy, by sprostać tym wymaganiom. Kobiety wybierają jedną z dwóch najpopularniejszych dróg wyjścia z sytuacji krytycznych: decydują się na wyjazd zarobkowy za granicę lub zgadzają się pozostać same, gdy taki krok podejmuje mąż. Bez względu jednak na decyzję, skutki są podobne: rodzina staje się w praktyce niepełna, a w miarę upływu czasu, nawet dysfunkcyjna.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Wieś, jako jednostka administracyjna nie sprzyja również integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem ludzi zdrowych – tutaj kumulacja problemów nie zależy od ludzi, ale od faktycznych możliwości współuczestniczenia niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej, działaniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych. Barięrami nie są blokady osobowościowe, ale trudność w przemieszczaniu się spowodowana złym stanem dróg, niedostateczną liczbą chodników czy podjazdów – ogólnie rzecz ujmując: kłopoty z dostępem do instytucji i budynków użyteczności publicznej.

Dzieci i młodzież z terenu Gminy w stosunku do swoich rówieśników z obszarów miejskich ma w zasadzie takie same możliwości osiągnięcia sukcesów edukacyjnych, i sportowych. Jednak na terenie samej gminy istnieją dysproporcje wynikające z małego doinwestowania w zaplecze edukacyjne i kulturalne wszystkich placówek. Stworzenie właściwego zaplecza rekreacyjnego, sportowego i edukacyjnego wpłynie na rozwój postaw przedsiębiorczych, aktywnych i akceptowanych społecznie. W Gminie Dąbrowa rolę instytucji kultury spełniają: biblioteka oraz jej filie, kluby wiejskie, LZS, OSP oraz świetlice socjoterapeutyczne. Dużą popularnością cieszy się sport, do uprawiania którego zachęcają wymagające jedynie modernizacji boiska otwarte.

Odptyw ludności z Gminy Dąbrowa następuje również do większych aglomeracji miejskich. Należy go częściowo wiązać z migracją ludności w celach zarobkowych. Odptyw ludności, zwłaszcza młodych kadr związany jest również z brakiem na terenie gminy szkół średnich oferujących wysoką jakość nauczania i zróżnicowaną ofertę (tylko w Chróście działa szkoła ponadgimnazjalna o charakterze rolniczym). Konieczny jest więc wyjazd w celu dalszego kształcenia się po szkole gimnazjalnej. W efekcie dalsza edukacja nie wiąże się z perspektywą powrotu do miejsca urodzenia. To oczywiste, że wyjazdy w inne miejsce kraju czy za granicę w celach zarobkowych są powszechne na całym świecie, jednak ze względu na utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, należy uznać konieczność wyjazdów zarobkowych jako istotny przyczynek do pogarszania się sytuacji demograficznej.

Jako grupy społeczne wymagające największego wsparcia w omawianym obszarze kwalifikujemy rodziny dysfunkcyjne, lub też taką dysfunkcją zagrożone, ludzi niepełnosprawnych. Wsparcie muszą otrzymać również środowiska ludzi młodych, którzy nie tylko będą dorastali w nowych warunkach gospodarczych, ale przede wszystkim będą nową rzeczywistość tworzyli.

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE GMINY

Teren gminy Dąbrowa jest krajobrazowo mocno zróżnicowany - na wschodzie sięga po Odrę i poprzez jej pradolinę przechodzi w Równinę Niemodlińską. Obszar 3900 ha gruntów położonych na południowy – zachód od linii kolejowej Brzeg – Przecza – Dąbrowa – Opole i drogi Dąbrowa – Sokolniki – Wawelno objętych jest ochroną i należy do obszaru chronionego krajobrazu „Borów Niemodlińskich” (źródło: Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy).

5.1 BORY NIEMODLIŃSKIE

Bory Niemodlińskie - drugi pod względem wielkości na Opolszczyźnie – to zwarty kompleks leśny o powierzchni 48 189 ha, obejmujący 26 184 ha lasów, stawy o łącznej powierzchni 1 062 ha, 5 leśnych rezerwatów przyrody oraz 14 750 ha użytków rolnych. Kompleks ten leży na zróżnicowanym rzeźby terenu obszarze, z wyraźnie zaznaczającą się krawędzią Równiny Niemodlińskiej, podnoszącą się ku południowemu – zachodowi. Dodatkowo walory przyrodnicze tego miejsca podnosi zróżnicowany pod względem siedliskowym las, przechodzący w tereny podmokłe i bliskość pięciu stawów (m.in. Książęcy i Sangów – położone na terenie gminy Niemodlin). Połączenie tych elementów stanowi dla turystów kwalifikowanych atrakcję o randze co najmniej regionalnej, jeśli nie krajowej (ostoje ptactwa wodno-błotnego).

Lasy położone w obrębie Gminy Dąbrowa należą w całości do Nadleśnictwa Opole i zajmują powierzchnię 6 523,73 ha. Wśród gatunków drzew, w przewadze jest sosna, zajmująca 71,3% całkowitej powierzchni lasów, następnie dąb - 10,3%, brzoza - 6,6%, świerk - 5,4%, olsza – 4,9%, buk - 0,9%, modrzew, udział osiki, grabu, jesionu jest śladowy i wynosi po 0,1%.

Ze względu na to, że lasy Gminy Dąbrowa mieszczą się w strefie 10 km od miasta Opola, zostały one zakwalifikowane do I kategorii ochronności ze względu na ich funkcję rekreacyjno – wypoczynkową. Lasami ochronnymi ze względu na walory faunistyczne są również ostoje ptactwa (bociana czarnego i orła bielika), w oddziałach lasu położonego na zachód od Naroka.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

W zachodniej części Gminy Dąbrowa pomiędzy linią kolejową Opole – Brzeg, a linią wyznaczoną przez wsie: Nowa Jamka – Lipowa – Przecza znajduje się kolejny kompleks lasów należący do obszaru chronionego krajobrazu „Borów Niemodlińskich”. Centralną część tego obszaru to grunty wsi Lipowa i Nowa Jamka. Teren ten charakteryzuje się zróżnicowanym składem gatunkowym, który tworzą m.in. dęby w klasie wieku 65-122 lat, brzoza (35-45-60-80 lat) oraz olsza (33-70 lat), które porastają zwłaszcza otoczenie torfowiska. Pozostałą część wspomnianego kompleksu, wydzieleniami przemieszanymi z poprzednio wymienionymi gatunkami, porasta sosna (82-85-90lat) oraz miejscami świerk.

5.2 GRĄDY ODRZAŃSKIE – NATURA 2000

Program Natura 2000 jest przyjętym przez Unie Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie zastępuje systemów krajowych, ale je uzupełnia - daje merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega on na wybraniu według określonych kryteriów, a następnie skutecznym chronieniu - określonych obszarów.

Podstawę do wybierania i chronienia obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie (tj. akty prawne wiążące rządy państw Unii): tzw. Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Habitatowa (Siedliskowa). W każdej z nich jest mowa o wybieraniu obszarów ważnych dla określonych elementów przyrody. Udział w budowie systemu „Natura 2000” jest dla państw Unii Europejskiej obowiązkowy.

Uznanie jakiegokolwiek obszaru za "ostoję Natury 2000" nie pociąga za sobą konieczności uznawania go np. za park narodowy, krajobrazowy czy rezerwat przyrody. Pociąga jednak za sobą konieczność zachowania w dobrym stanie wartości przyrodniczych będących podstawą kwalifikacji. Mechanizmy tego mogą być różne. Podstawowe, to ochrona z zachowaniem sprzyjających chronionym wartościom form użytkowania ziemi. Dla zapewnienia takiego użytkowania stosowane są regulacje prawne i pieniężne. Zakłada się, że podstawowym mechanizmem ochrony walorów przestrzeni rolniczej będą rozwiązania typu kontraktów - np. programy rolnośrodowiskowe, polegające na płaceniu rolnikom za stosowanie określonych sposobów użytkowania gruntów, a przestrzeni leśnej - rozwiązania polegające na certyfikacji gospodarki leśnej. Nie ma przy tym przeciwwskazań, aby obszary „Natury 2000” były miejscem intensywnego rozwoju nieekspansywnych wobec środowiska naturalnego dla przyrody form gospodarki - np. ekoturystyki.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Na podstawie art. 28 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) wydano Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków „Natura 2000”, a w nim zapisano w § 2, pkt. 2, ppkt. B, że powołuje się obszar specjalnej ochrony ptaków „Grądy Odrzańskie”, który w części położony jest na terenie Gminy Dąbrowa.

Objęty ochroną obszar obejmuje łącznie ok. 70. kilometrowy odcinek obejmują dolinę Odry na odcinku od Naroka po granicę z gminą Lewin Brzeski powierzchni 293.5 ha. Dolina pokryta jest lasami, łąkami, pastwiskami i polami uprawnymi. Lasy składają się przede wszystkim z drzewostanów dębowo-grabowych, jednakże zachowały się również małe płyty zadrzewień olszowo-wiązowych i wierzbowo-topolowych. Znajdują się tu liczne ciek wodne, stare koryta rzeczne, pozostałości rozlewisk i stawów.

Na opisanym obszarze występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar ten zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: dzięcioł zielonosiwy, kania czarna (PCK), muchołówka białoszyja, czapla siwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian czarny i dzięcioł średni (C7).

GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

LP	Gatunek	Populacja rozrodcza
1	Bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)	3 pary
2	Bacian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	5-6 par
3	Bacian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	ok. 30 par
4	Trzemiłojad (<i>Pernis apivorus</i>)	5-7 par
5	Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	10-12 par
6	Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)	4 pary
7	Orzeł bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	2 pary
8	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	15-17 par
9	Zielonka (<i>Porzana parva</i>)	Prawdopodobna
10	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	ok. 20 par
11	Żuraw (<i>Grus grus</i>)	4-6 par
12	Lelek kozodój (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	Prawdopodobna
13	Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>)	ok. 10 par
14	Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	25 par
15	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	Prawdopodobna

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

16	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	50-60 par
17	Skowronek borowy (<i>Lullula arborea</i>)	Prawdopodobna
18	Pokrzewka jarzębata (<i>Sylvia nisoria</i>)	Prawdopodobna
19	Muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>)	Prawdopodobna
20	Muchołówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)	70-100 par
21	Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)	Prawdopodobna
22	Ortolan (<i>Emberiza hortulana</i>)	Prawdopodobna

Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

LP	Gatunek	Populacja rozrodcza
1	Perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps grisegena</i>)	ok. 5 par
2	Perkoz zausznic (<i>Podiceps nigricollis</i>)	ok. 5 par
3	Czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>)	270 par
4	Cyraneczka (<i>Anas crecca</i>)	3 pary
5	Gągoł (<i>Bucephala clangula</i>)	1 para
6	Tracz nurogęs (<i>Mergus merganser</i>)	1 para
7	Kobuz (<i>Falco subbuteo</i>)	ok. 4 par
8	Sieweczka rzeczna (<i>Charadrius dubius</i>)	ok. 18 par
9	Przepiórka (<i>Coturnix coturnix</i>)	ok. 15 par
10	Bekas kszczyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	ok. 20 par
11	Srokosz (<i>Lanius excubitor</i>)	ok. 10 par

RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1. minóg rzeczny (*Lampetra planeri*)

5.3 ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

1. **Obszar chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie”** (ustanowiono 26 maja 1988r. mocą Uchwały WRN w Opolu nr XXIV/193/88 w sprawie ochrony walorów krajobrazowych).

Obszar chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie” powstał w celu ochrony zwartego kompleksu lasów dawnej Puszczy Śląskiej. Lasy te są ostatnim dużym i zwartym kompleksem na lewym brzegu Odry. Na terenie Gminy Dąbrowa występuje w jej południowo-zachodniej części – znajduje się tutaj w sumie blisko 10% powierzchni całego chronionego krajobrazu.

2. **Europejska Sieć Ekologiczna „Natura 2000” - Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Grądy Odrzańskie”.**

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Obszar obejmuje łącznie ok. 70. kilometrowy odcinek doliny Odry między Narokiem, a Wrocławiem. Dolina pokryta jest lasami, łąkami, pastwiskami i polami uprawnymi. Lasy składają się przede wszystkim z drzewostanów dębowo-grabowych, jednakże zachowały się również małe płaty zadrzewień olszowo-wiązowych i wierzbowo-topolowych. Znajdują się tu liczne cieki wodne, stare koryta rzeczne, pozostałości rozlewisk i stawów.

OSO „Grądy Odrzańskie” na terenie gminy Dąbrowa, obejmują dolinę Odry na odcinku od Naroka po granicę z gm. Lewin Brzeski. Łączna powierzchnia OSO „Grądy Odrzańskie” na terenie gm. Dąbrowa wynosi 293.5 ha.

3. Rezerwat przyrody „Prądy” powołany na podstawie Rozporządzenia Wojewody Opolskiego Nr P/11/2001 z dnia 19 lipca 2001 r. (Dz. U. W. Op. Nr 65/01).

Rezerwat torfowiskowy „Prądy” o powierzchni 36,45 ha, znajdujący się na skraju Borów Niemodlińskich, w obrębie nadleśnictwa Opole. Został powołany w celu ochrony i zachowania ekosystemu torfowiska. Administracyjnie przynależy do gminy Dąbrowa, a dokładnie jest zlokalizowany na północny – wschód od autostrady A4 (węzeł Prądy – wieś Prądy). Jest to obszar, który w przeszłości nieskutecznie usiłowano osuszyć do celów gospodarczych. Dlatego też istnieje tu obecnie sieć rowów odwadniających, które miały odprowadzać wodę do niezbyt odległego, leżącego na zachód – stawu Sangów. Tylko północna część rezerwatu została na tyle odwodniona, że porasta ją drzewostan mieszany, składający się głównie z brzozy omszej i sosny, a także brzozy brodawkowej i świerka. Pozostała część rezerwatu ma charakter torfowiska przejściowego, na terenie którego znajduje się rzadki w Polsce zespół panujący zwany przygiełką białą. Można tu też spotkać chronioną owadożerną rosiczkę okrągłolistną.

4. Pomniki przyrody:

- dwa dęby szypułkowe rosnące w parku w Karczowie; wiek – 250 lat, obwód pni – 538 i 574cm, wysokość – 26 i 27m. (nr rej. 202)

5. Zabytkowe parki wiejskie:

- Chróścina - powierzchnia 6,26 ha
- Dąbrowa – powierzchnia 2,2 ha
- Karczów – powierzchnia 3 ha
- Niewodniki – powierzchnia 3ha
- Sławice - powierzchnia 0,83 ha

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

- Skarbiszów - powierzchnia 1,40 ha
- Ciepielowice - powierzchnia 0,83 ha

6. Strefa ochronna dla:

- stanowiska bociana czarnego w Leśnictwie Narok
- stanowiska orła bielika

5.4 PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Rezerwaty przyrody: „Odra” i „Szakłak”

Rezerwat Odra (k. Golczowic nad Odrą): w całości administracyjnie należy do Leśnictwa Narok, Nadleśnictwa Opole. Teren położony jest w rozległej dolinie Odry, urozmaicony niewielkimi obniżeniami, pozostałościami starorzeczy i obwałowaniami koryta rzeki. Cały fragment leśny stanowi pozostałość dawnych kompleksów leśnych wchodzących w skład Puszczy Niemodlińskiej. Pokrycie stanowi w 100% las liściasty. Jest to siedlisko lasu łągowego. Górną warstwę drzew buduje dąb szypułkowy w wieku ok. 150 lat. Drugie piętro buduje: lipa drobnolistna, wiąz szypułkowy, grab, jesion, klon polny, czeremcha i głóg dwuszyjkowy.

Ideą powołania rezerwatu była ochrona dobrze zachowanych tu łągów wiązowych, które są ostatnimi zbiorowiskami tego zespołu pozostałymi po dawnej Puszczy Niemodlińskiej na przestrzeni od Krapkowic do Nysy Kłodzkiej.

Z florystycznego punktu widzenia projektowane rezerwaty przyrody „Odra” i „Szakłak” nie przedstawiają wysokich walorów. Środowisko zostało tutaj poddane silnej antropomorfizacji (gospodarka leśna). Jednak ze względu na warunki krajobrazowe rezerwaty „Szakłak” i „Odra” są ważne jako elementy wzmacniające rozwój turystyczny Gminy Dąbrowa.

5.5 OBSZARY O DUŻEJ BIORÓŻNORODNOŚCI

Do obszarów o dużej bioróżnorodności w gminie Dąbrowa zalicza się:

- Teren starych wyrobisk po eksploatacji gliny na wschód od Sławic proponowany do ochrony w postaci użytku ekologicznego,

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

- Teren starorzeczy nad Odrą w okolicach Żelaznej nazywanych Jeziorem Czarnym, proponowany do ochrony w postaci użytku ekologicznego,
- Teren kompleksu lasów łąkowych, miejscami łągowych nad Odrą na zachód od Ostrowa Narockiego, zwłaszcza w obrębie projektowanego rezerwatu „Odra” i proponowanego użytku ekologicznego,
- Teren położony pomiędzy dawnym PGR nad Odrą i tą rzeką na północny – zachód od Naroka, zwłaszcza w obrębie rezerwatu projektowanego „Szakłak”
- Tereny leśne na północ od Prądów w granicach rezerwatu „Prądy”
- Tereny parków podworskich w Niewodnikach, Naroku, Skarbiszowie, Dąbrowie, Chróście i Karczowie,
- Tereny po eksploatacji gliny w czynnej cegielni na południe od Turzaka, na granicy z gminą Komprachcice.

6. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE GMINY DĄBROWA

6.1 STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ W GMINIE DĄBROWA

6.1.1 System zaopatrzenia w wodę

Wszystkie wsie Gminy posiadają systemy centralnego zaopatrzenia w wodę. Funkcjonują dwa wodociągi zbiorowe w następującym układzie:

- **wodociąg zbiorowy Dąbrowa**, który na bazie ujęcia w Dąbrowie, zaopatruje w wodę mieszkańców wsi Dąbrowa, Ciepiewice, Nowa Jamka, Lipowa,
- **wodociąg zbiorowy PROKADO-PRÓSZKÓW**, który na bazie ujęcia w Żimnicach Małych i Żłonicach, zaopatruje wieś Chróścina, Mechnice, Wrzoski, Karczów i Skarbiszów, Sławice, Żelazną, Niewodniki, Narok, Siedliska i Prądy oraz wsie gminy Prószków, Komprachcice, Lewin Brzeski i przysiółek Otoki gminy Dobrzeń Wielki, a także niektóre wsie gminy Krapkowice.

Eksploatację gminnego wodociągu prowadzi zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Komprachcicach.

Ogółem długość sieci wodociągowej wynosi 103,3 km. Wodociąg zbiorowy DĄBROWA jest rezerwowym źródłem wody na wypadek awarii systemu PROKADO-PRÓSZKÓW. Ujęcie wody „Dąbrowa”, zlokalizowane w obrębie doliny kopalnej rzeki Odra (Przylesie-Prądy) nie ma ustanowionej strefy ochronnej. Taka strefa powinna być ustanowiona dla całego zbiornika wód czwartorzędowych na terenie Gminy Dąbrowa.

Ponieważ wodociąg Dąbrowa jest wodociągiem starym, by uniknąć awarii, a tym samym strat wody konieczna jest modernizacja sieci na wybranych odcinkach.

6.1.2 System kanalizacyjny

Na terenie gminy Dąbrowa nie ma zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. W związku z pełnym uzbrojeniem terenu w sieć wodociągową istnieje poważne zagrożenie dla stanu wód podziemnych, w tym szczególnie zbiornika Triasu Opolskiego GZWP 333, wymagającego szczególnej ochrony.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Gospodarka ściekowa gminy opiera się na powszechnym – przejściowym gromadzeniu ścieków w zbiornikach wybieralnych i wywożeniu ich do oczyszczalni ścieków w Opolu, a także na pola uprawne lub nielegalne wylewiska oraz na bezpośrednim odprowadzaniu ścieków do odbiornika.

W roku 2007 zostanie zrealizowany I etap kanalizacji Gminy Dąbrowa finansowany z Funduszu Spójności, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu oraz z budżetu Gminy. I etap obejmie wsie: Mechnice, Chróścina, Dąbrowa, Ciepelowice, Wrzoski, Karczów, Sławice.

Koncepcja kanalizacji Gminy zakłada budowę w II etapie kanalizacji grawitacyjno-ciśnieniowej dla miejscowości: Żelazna, Niewodniki, Narok, Skarbiszów. III etapem będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach o niekorzystnym dla włączenia w sieć kanalizacyjną położeniu geograficznym: Lipowa, Prądy, Siedliska, Nowa Jamka.

6.1.3 Gospodarka odpadami

Odpady stałe z terenu Gminy Dąbrowa są odprowadzane na wysypiska śmieci w Opolu – obsługa: firma Remondis sp. z o.o. oraz Kamieńsku (woj. śląskie).

W ciągu roku powstaje w Gminie około 4.500m³ odpadów, a jeden jej mieszkaniec produkuje ich średnio 2,1m³. Wsie Gminy Dąbrowa są wyposażone w pojemniki i kontenery do gromadzenia odpadów stałych oraz ich segregacji.

6.2 KOMUNIKACJA

6.2.1 Komunikacja wodna

Północną granicę gminy Dąbrowa stanowi rzeka Odra, która jest drogą wodną śródlądową, II klasy technicznej międzynarodowej, Odra wykorzystywana może być przez barki o wyporności do 600 t. Ponadto na wysokości wsi Chróścice – Narok znajduje się stopień wodny (jaz). Gmina Dąbrowa nie mostowego połączenia z sąsiadującą przez rzekę Odrę Gminą Dobrzeń Wielki. Taka inwestycja umożliwiłaby realizację wspólnych przedsięwzięć o charakterze międzygminnym, w tym działań gospodarczych oraz

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013

pozwołałaby mieszkańcom przysiółka Otok (leżącego po stronie zachodniej rzeki, ale administracyjnie należącego do gm. Dobrzeń Wlk.) na bezpośrednie kontakty z własnym regionem.

6.2.2 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Dąbrowa przebiega magistralna linia kolejowa NR 132 I Klasy relacji Bytom – Katowice – Opole – Wrocław. Jest to linia dwutorowa, zelektryzowana, położona na międzynarodowym ciągu kolejowym E-30 i CE-30 DREZNO – GERLITZ ZGORZELEC – WROCŁAW KATOWICE – PRZEMYŚL – MEDYKA _ LWÓW – MOSKWA, posiadająca istotne znaczenie dla międzynarodowego ruchu osobowego i towarowego.

Przejazdy kolejowe oraz stacje kolejowe są modernizowane i przygotowane do pełnienia roli magistrali międzynarodowej. Stacje kolejowe zlokalizowane są na terenie Gminy w miejscowościach: Chróścina i Dąbrowa.

6.2.3 Komunikacja drogowa

System drogowy odgrywa najistotniejszą rolę w obsłudze komunikacyjnej mieszkańców gminy Dąbrowa. **Sieć drogową na terenie gminy jest bardzo dobrze rozwinięta i zapewnia dogodnie jej powiązania z ośrodkami wyższego rzędu (Opolem, Wrocławem i Katowicami) oraz ze wszystkimi wsiami gminy.** Na system składają się drogi o znaczeniu międzyregionalnym, regionalnym i lokalnym oraz drogi do transportu rolnego. Ze względu na ciągłe potrzeby modernizacji nawierzchni oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa zmotoryzowanym i pieszym użytkownikom jezdni, co wiąże się często z ich poszerzeniem niezbędne są inwestycje w system drogowy w Gminie Dąbrowa.

Autostrada A4

Przez południową część terenu gminy Dąbrowa przebiega autostrada A-4 relacji Zgorzelec – Wrocław – topole – Gliwice – Kraków – Medyka, posiadająca w systemie drogowym kraju podstawowe znaczenie. Na terenie gminy Dąbrowa autostrada przebiega przez grunty wsi Prądy i Siedliska i krzyżuje się w węźle “PRĄDY” z drogą krajową nr 46 o znaczeniu regionalnym, relacji Nysa – Niemodlin – Karczów.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Przez gminę Dąbrowa przebiegają **drogi krajowe**, mające zasadnicze znaczenie dla powiązań komunikacyjnych wsi gminy z miastem wojewódzkim Opolem.

- Nr 46 relacji Kłodzko – Karczów – Opole – Szczekociny
- Nr 94 relacji Krzywa – Opole – Strzelce Opolskie – Balice

Drogi wojewódzkie

- Nr 435 relacji Opole – Prądy – droga krajowa Nr 46
- Nr 459 relacji Opole – Skorogoszcz
- Nr 464 relacji Narok – rzeka Odra – Chróścice
- Nr 465 relacji Żelazna – rzeka Odra – Dobrzeń Mały

Drogi powiatowe

- 1719 Ciepielowice - Przecza
- 1720 Wawelno – Dąbrowa - Narok
- 1756 Chróścina – Polska Nowa Wieś
- 1759 – Dąbrowa – Chróścina
- 1760 – Wrzoski - Chróścina
- 1761 – DK 46 - Karczów
- 1769 – DW 435 - Siedliska
- 1830 – obwodnica Wrzosek

Drogi lokalne wymagają w części modernizacji, chociaż w Gminie są takie obszary, gdzie podejmowane zostaną budowy dróg o nawierzchni asfaltowej. Poprawa jakości dróg, w tym dróg transportu rolnego wpłynie nie tylko na zwiększenie dostępności niektórych regionów Gminy, ale również poprawi bezpieczeństwo oraz wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy Gminy Dąbrowa.

6.3 ZABYTKI

Na terenie gminy Dąbrowa **nie ma obszarów objętych prawną ochroną** poprzez ustanowienie strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej typu “A”, czy strefy ochrony konserwatorskiej typu “B”. Nie ma też obszarów objętych strefą obserwacji archeologicznej “OW”, a także stref ochrony krajobrazu “K” i stref ochrony ekspozycji “E”. Można uznać, że jedynymi chronionymi obowiązującym prawem układami przestrzennymi są istniejące zespoły zabudowy zamkowo – parkowej, pałacowo – parkowej czy dworsko – folwarcznej oraz częściowo folwarcznej. Ochronie podlegają także poszczególne obiekty, które są ujęte w rejestrze i ewidencji zabytków (*źródło: Studium uwarunkowań..., op. cit.*)

Chróstina:

- kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła z 1792 r.
- dzwonnica
- cmentarz parafialny, 2 poł. XIX w.
- wiatrak, pocz. XIX w.

Ciepielowice

- dwór z 1800 r. (rozb. XX w.)
- spichlerz
- park przydworski

Dąbrowa

- kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca, XVII (rozb. 1833)
- dom zgromadzenia siostr św. Elżbiety, 1895 r.
- zespół zamkowy, 1615, II poł. XIX w. (zamek i park)
- aleja dojazdowa

Karczów

- zespół dworski, XVII/XVIII w., 1880 r.
- dwór
- park
- pawilon chiński

Narok

- cmentarz parafialny
- pałac z 1865 r.
- spichlerz

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Niewodniki

- zespół pałacowy, II poł. XIX w. (pałac, spichlerz, park)

Nowa Jamka

- dwór

Sławice

- park

Skarbiszów

- park

Żelazna

- spichlerz

6.4 ZAOPATRZENIE W CIEPŁO, GAZ, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Na terenie Gminy Dąbrowa brak jest centralnego systemu zaopatrywania w ciepło. W przewadze są indywidualne systemy zasilania budynków. Większość z nich to ogrzewanie piecowe oraz małe kotłownie lokalne. Szereg obiektów użyteczności publicznej, usługowych i zakładów produkcyjnych posiada własne nowoczesne kotłownie olejowe – przyjazne dla środowiska naturalnego.

Przez teren Gminy Dąbrowa przebiegają dwa gazociągi wysokopiętne relacji Opole – Wrocław oraz Opole – Niemodlin. Pierwszy z nich CN 0,4mp i średnicy 350 przebiega przez grunty wsi Wrzoski, Karczów i Skarbiszów. Drugi CN 0,4mp i średnicy 200, relacji Opole – Niemodlin, przebiega przez grunty wsi Mechnice, Chróścina, Siedliska i Prądy. Ponadto na gruntach wsi Bierkowice (miasto Opole), na gazociągu relacji Wrocław – Opole zlokalizowane są dwie stacje redukcyjne I i II stopnia. W chwili obecnej gaz z tych sieci nie jest rozprowadzany na terenie gminy.

Istnieje możliwość zgazyfikowania wsi położonych w sąsiedztwie gazociągów przesyłowych, bez potrzeby budowy stacji redukcyjnych, chociaż dla właściwego i pożądanego rozwoju lokalnego należy zakładać zgazyfikowanie całej Gminy. Na pewno, ze względu na funkcje mieszkaniową oraz dużą ilość potencjalnych odbiorców należałoby w pierwszym etapie zgazyfikować wsie: Wrzoski, Mechnice, Chróścina, Dąbrowa, Ciepiewice (ewentualnie Karczów) (źródło: *Studium uwarunkowań...op. cit.*)

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Przez teren gminy przebiegają linie wysokiego napięcia 400 i 220kV podlegające Polskim Sieciom Energetycznym S.A. Katowice wyprowadzające energię elektryczną ze stacji systemowej 400/110kV Elektrowni OPOLE. Należy do nich:

- dwutorowa linia 400kV relacji Pasikurovice – Dobrzeń – Trębaczew,
- dwutorowa linia 400kV relacji Dobrzeń – Groszowice – Wielopole/Ząbkowice,
- jednotorowa linia 220k relacji Świebodzice – Ząbkowice – Groszowice.

Planowane inwestycje obejmują realizację dwutorowej linii 400kV relacji Dobrzeń – Świebodzice oraz przebudowę linii 220kV relacji Świebodzice – Ząbkowice – Groszowice na jednotorową linię 400kV wraz z podłączeniami do linii 400kV relacji Dobrzeń – Groszowice – Wielopole.

EnergiaPro Koncern Energetyczny SA, Oddział w Opolu na terenie gminy Dąbrowa jest właścicielem linii energetycznych 110kV:

- dwutorowej linii relacji Dobrzeń – Hermanowice,
- dwutorowej linii relacji Dobrzeń – Zacharzyce Oława,
- dwutorowej linii relacji Dobrzeń – Groszowice.

Zakład Energetyczny w Opolu planuje budowę dwutorowej linii 110kV relacji Dobrzeń – Gracze.

(źródło: Studium uwarunkowań...op. cit.)

6.5 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Gmina Dąbrowa dysponuje dość dużym i atrakcyjnym kapitałem przyrodniczym, umożliwiającym rozwój turystyczny tego obszaru (tereny wpisane do programu Natura 2000 czy rezerwat „Prądy”). Barię, która może wpłynąć na powodzenie przedsięwzięć w tym zakresie jest niedostateczna sieć kanalizacyjna obszarów, które mogłyby czerpać bezpośrednie zyski z rozwoju turystyki (już istniejące hotele, przyszłe gospodarstwa agroturystyczne, restauracje, bary, baza uzupełniająca, ale też potencjalni inwestorzy). Właśnie z tego względu oraz w celu ochrony zbiornika wód podziemnych należy skanalizować całą Gminę, dostosowując techniczne założenia inwestycji do możliwości terenowych oraz efektywności.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Zbyt niski jest również standard dróg i to zarówno tych administrowanych przez WZD, jak i powiat, a także samorząd gminny. Drogi nie są dostosowane do uprawiania turystyki rowerowej, nie ma specjalnie do tego celu wyznaczonych i wyodrębnionych poboczy czy chodników. Brakuje miejsc stanowiących podstawę infrastruktury turystycznej: pól namiotowych, stanowisk dla wędkarzy (poza Dąbrową, Chrósciną, Żelazną), wypożyczalni sprzętu, małej infrastruktury turystycznej. Ze względów finansowych promocja (wydawnictwa, strony www) istniejących już walorów turystycznych (przede wszystkim przyrodniczych) jest niedostateczna.

W celu zapewnienia właściwego rozwoju Gminy Dąbrowa i zapewnienia mieszkańcom jakości życia na europejskim standardzie należy przeprowadzić inwestycje w infrastrukturę gazowniczą.

Znaczącym problemem dla Gminy Dąbrowa jest zły stan techniczny infrastruktury drogowej. Istniejące ciągi komunikacyjne będące w administracji Wojewódzkiego Zarządu Dróg wymagają dużych nakładów na remonty oraz odbudowę poboczy i systemu ich odwadniania oraz poszerzenie jezdni i budowę bezpieczniejszych skrzyżowań. Podobna sytuacja ma miejsce z drogami kategorii powiatowej. Od lat zaniedbane pobocza i rowy położone w pasach drogowych tych dróg wymagają natychmiastowego remontu. Ich stan obecny wpływa na złe odwodnienie jezdni, których nawierzchnie tym samym szybciej ulegają zniszczeniu. Problem ten dotyczy również niektórych dróg, dla których zarządcą jest Gmina. Mimo bieżących inwestycji rozbudowany system dróg uniemożliwił przeprowadzenie remontów oraz budów wszędzie tam, gdzie było to niezbędne. Nadrobienie zapóźnień pociągnie za sobą znaczne koszty, z którymi Gmina nie jest w stanie samodzielnie się uporać. Konieczne jest zaangażowanie środków spoza gminnego budżetu(środki rządowe oraz pomoc UE). Bardzo istotnym problemem jest zły stan dróg dojazdowych do pól. Technologia wykorzystana do ich wykonania nie przewidywała poruszania się po nich pojazdów o bardzo dużym tonażu – efektem jest pogarszający się stan dróg dojazdowych do pól. W najbliższych latach należy na ich remont położyć szczególny nacisk, kierując systematycznie znaczne środki na prace związane z remontami i gruntowną przebudową znacznych ich odcinków. Obiekty mostowe nieprzystosowane do ruchu ciężkich pojazdów również wykazują ślady systematycznego pogarszania stanu technicznego. Taki stan może skutkować zwiększeniem zagrożenia w ruchu drogowym i spowodować ograniczenia w możliwościach inwestowania na terenie Gminy. Ponadto budowa dróg oraz ich remont jest niezbędny do właściwego i pożądanego rozwoju firm działających już na terenie Gminy.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

W celu zagwarantowania bezpieczeństwa pieszych i zmotoryzowanych użytkowników dróg konieczna jest budowa bezkolizyjnych skrzyżowań, obwodnic i obiektów mostowych.

Stan zabudowań zabytkowych nie jest zadowalający. Koszty renowacji oraz ograniczenia formalno-prawne powodują, że restauracja zabytków jest jednym z najmniej priorytetowych zadań samorządowych. Należy też nadmienić, że większość zabytków nie jest własnością Gminy, a instytucji innych bądź osób prywatnych. Obecna sytuacja związana z wejściem Polski do Unii Europejskiej spowoduje z pewnością możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych również w tej dziedzinie przez właścicieli obiektów, co wpłynie na podwyższenie walorów turystycznych Gminy.

7. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Trzeba odnotować, że na terenie Gminy Dąbrowa osób w wieku produkcyjnym jest 5903, a bezrobotnych zarejestrowanych na dzień 30 marca 2005 r. - 566, w tym 334 osoby to kobiety. Stopa bezrobocia oscyluje w granicach od 9,6% (w 2003 r.) do 10,15% (w 2004 r.), co w porównaniu z województwem, które na luty 2005 r. zarejestrowało 20,2% i powiatem opolskim, gdzie stopa bezrobocia dla tego okresu wynosi 19,3% plasuje Gminę w gronie obszarów rozwijających się w sposób stabilny i konsekwentny.

W ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy Dąbrowa zarejestrowanych jest na dzień 23 maja 2005 r. 552 podmiotów, z czego najwięcej to działalność związana z handlem (sklepy, lokale gastronomiczne) i usługi (przede wszystkim budowlane). W roku 2005 do dnia 23 maja 2005 zarejestrowano 30 nowych podmiotów, a wyrejestrowano 29.

W Gminie Dąbrowa największymi firmami są dwa salony samochodowe: Salon Auto Lellek (Skoda, Audi, VW) oraz salon samochodowy marki Ford. We Wrzoscach istnieje duży zakład kamieniarski – Kubis. W Niewodnikach, pałac i park został zaadaptowany na hotel i restaurację, stając się jedynym z wyjątkowych pod tym względem miejsc w województwie.

Szansą rozwojową jest położenie w aglomeracji opolskiej oraz bliskość autostrady A4 i płynny system komunikacyjny, jaki tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Wyznaczone zostały tereny inwestycyjne: wśród wielu ofert związanych ze sprzedażą nieruchomości, w tym też działek o charakterze inwestycyjnym do najważniejszych należą tereny oznaczone jako Karczów „GRZYBEK” o powierzchni blisko 20 ha i Węzeł „Prądy” – około 95 ha. Tereny w Karczowie są własnością osoby prawnej, natomiast obszar przy węźle „Prądy” należy do osób fizycznych.

8. ODNIESIENIE PROJEKTÓW PLANU ROZWOJU LOKALNEGO DO INNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Projekty planowane do realizacji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Dąbrowa wpisują się w zakres dokumentów strategicznych mających istotne znaczenie dla ich realizacji. Należy uwzględnić odniesienie do dokumentów określających założenia polityki regionalnej realizowanej z poziomu krajowego:

- Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 wraz z Uzupelnieniem Programu, a także do regionalnych i lokalnych dokumentów programowych:
- Strategii Rozwoju Województwa na lata 2000 – 2015
- Strategii Rozwoju Wspólnoty Opolskiej

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w latach 2004-2006, przygotowanym na podstawie wytycznych zawartych w Rozporządzeniu Rady Unii Europejskiej z 21 czerwca 1999 r. nr 1260/99/WE wprowadzającym ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych.

Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającego wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie następujących celów cząstkowych:

- a) wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB,
- b) zwiększenie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,
- c) włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- d) intensyfikacja procesu zwiększania w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej, rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego,
- e) wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Cele NPR będą realizowane poprzez działania o charakterze prawnym, fiskalnym, instytucjonalnym jak również za pomocą programów i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty i Inicjatyw Wspólnotowych, projektów z udziałem Funduszu Spójności, a także przedsięwzięć i wieloletnich programów rozwojowych finansowanych wyłącznie ze środków krajowych.

Programy realizowane w ramach NPR koncentrują się na kilku podstawowych osiach rozwoju. Należą do nich:

- a) wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw,
- b) rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia,
- c) tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej,
- d) przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich,
- e) wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Wszystkie działania zmierzające do osiągnięcia celów NPR powinny być realizowane przy równoczesnym zachowaniu równości szans kobiet i mężczyzn oraz walorów środowiska przyrodniczego i rozwoju jego ochrony. Również projekty realizowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego spełniać będą te kryteria.

NPR 2004-2006 stanowi podstawę przygotowania Podstaw Wsparcia Wspólnoty dla Polski, który jest dokumentem określającym kierunki i wysokość wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych.

Z uzgodnionych z Komisją Europejską Podstaw Wsparcia Wspólnoty wynikają programy operacyjne, a także projekty Funduszu Spójności. Cele NPR realizowane będą również w ramach Inicjatyw Wspólnotowych: INTERREG (współpraca gospodarcza regionów przygranicznych), EQUAL (promocja równości szans) oraz programy krajowe niewspółfinansowane ze źródeł wspólnotowych.

Struktura i treść programów operacyjnych wynika z celów i strategii ich osiągnięcia określonych w Narodowym Planie Rozwoju. Największe zaangażowanie środków strukturalnych przewidziane jest dla Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz dla Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Do regionów o najwyższej konkurencyjności i poziomie rozwoju gospodarczego zalicza się województwa: małopolskie, mazowieckie, pomorskie i wielkopolskie. Mają one największe szanse na włączenie się w europejskie procesy rozwojowe. Województwo

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

opolskie, w obszarze którego planowana jest realizacja ujętych w planie projektów, zaliczane jest do grupy regionów o najniższym potencjale rozwoju ekonomicznego. Zajmuje 11 pozycję w kraju pod względem wielkości PKB na mieszkańca w stosunku do średniej UE w roku 1999. Za województwem opolskim są województwa: świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, podkarpackie, podlaskie, lubelskie. Są to regiony, które stoją przed poważnymi trudnościami. Czynniki hamujące ich rozwój to: małoproduktywne rolnictwo, niski poziom rozwoju usług i przemysłu, niska jakość zasobów ludzkich.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z siedmiu programów operacyjnych, które służą realizacji Narodowego Planu Rozwoju/Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR, będzie współfinansowana ze środków Funduszy Strukturalnych.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego realizował będzie piątą oś rozwojową Narodowego Planu Rozwoju 2004- 2006 (NPR), przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 r. zatytułowaną „Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów” oraz czwartą oś Podstaw Wsparcia Wspólnoty „Poprawa warunków dla rozwoju regionalnego, w tym dla rozwoju obszarów wiejskich”.

Celem ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską. Osiągnięcie wymienionego celu odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych priorytetów i działań programu.

Działania realizowane w ramach Priorytetu 3 Rozwój lokalny będą adresowane do centrów na obszarach wiejskich, obszarów podlegających restrukturyzacji oraz zdegradowanych miast i dzielnic miast, terenów po-przemysłowych i po-wojskowych. Podstawą do określenia zadań, które wpisują się realizację celów priorytetu Rozwój Lokalny jest opracowanie dla obszarów wiejskich Planów Rozwoju Lokalnego. Równocześnie, komplementarnie do działań budujących podstawy konkurencyjności gospodarek regionalnych w Priorytecie 1 (Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów) oraz w Priorytecie 2 (Wzmocnienie rozwoju

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

zasobów ludzkich w regionach) na terenach wiejskich realizowane mogą być projekty o regionalnej skali oddziaływania.

Realizacja działań w ramach Priorytetu 3 (współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) ukierunkowana jest na wspomaganie procesu restrukturyzacyjnego rozwoju lokalnego poprzez wsparcie lokalnych projektów z zakresu infrastruktury technicznej, infrastruktury turystycznej, kulturalnej i społecznej, a także infrastruktury służącej rozwojowi działalności gospodarczej oraz rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i przemysłowych, jak również rewitalizacji obiektów i obszarów powojkowych.

Analizowany projekt przyczyni się do osiągnięcia założonego celu Priorytetu 3 ZPORR - Rozwój lokalny (aktywizacja społeczna i gospodarcza obszarów zagrożonych marginalizacją i włączenia ich w procesy rozwojowe kraju i Europy), wpisując się w realizację wybranych celów cząstkowych, tj.:

- 1 Wsparcie lokalnych i regionalnych centrów, które w znaczący sposób wpływają na ekonomiczną i społeczną aktywność ich otoczenia,
- 2 Zwiększenie możliwości zatrudnienia, edukacji i ochrony zdrowia dla społeczności lokalnych, poprzez poprawę stanu infrastruktury,
- 3 Wykorzystanie potencjału turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego poprzez rozwój i poprawę stanu infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej, a także obiektów kulturowych,
- 4 Zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych.
- 5 Tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw
- 6 Poprawę jakości środowiska
- 7 Zapobieganie problemom społecznym

Realizacja wybranych projektów w ramach działania 3.1 ZPORR – Obszary wiejskie, przyczyni się do tworzenia warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej mieszkańców Gminy Dąbrowa umożliwiając rozwój tych dziedzin działalności, które wiążą się z obsługą ruchu turystycznego. Poprawa standardu i bezpieczeństwa życia mieszkańców gminy będzie dodatkowym czynnikiem do podejmowania nowej działalności gospodarczej.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Strategia Rozwoju Województwa na lata 2000 - 2015 określa priorytety oraz cele strategiczne i operacyjne rozwoju regionu. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa wpisuje się w wykazane poniżej cele strategiczne i operacyjne:

Dobrze wykształcone społeczeństwo:

Adekwatny cel operacyjny: integracja i rozwój tożsamości wielokulturowej społeczności regionalnej

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz istniejącego potencjału gospodarczego:

Adekwatne cele operacyjne:

- wysoki standard infrastruktury komunikacyjnej
- pełna dostępność mediów technicznych
- systematyczna poprawa środowiska przyrodniczego
- rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
- rozwój sektora usług

Restrukturyzacja rolnictwa i rozbudowa sektora przetwórstwa rolno - spożywczego oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich i małych miast:

Adekwatne cele operacyjne:

- wspieranie organizacji społecznych działających na rzecz rolnictwa
- realizacja programu "Odnowa wsi"
- poprawa dochodowości gospodarstw rolnych
- agroturystyka, rzemiosło, drobna wytwórczość i handel – źródłami nowych miejsc pracy
- budowa infrastruktury technicznej dla rozwoju osadnictwa i inwestycji

Poprawa warunków życia w regionie:

Adekwatne cele operacyjne:

- ograniczenie poziomu bezrobocia poniżej 9%
- aktywizacja obszarów wymagających szczególnych programów ograniczania bezrobocia
- wspieranie ośrodków subregionalnych (lokalnych centrów rozwojowych)
- rozwój instytucji oświaty, zdrowia, kultury, sportu i turystyki dla podniesienia standardu życia
- dążenie do przedłużania życia mieszkańców przy jednoczesnym stałym podnoszeniu jego jakości.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Powiat Opolski przyjął uchwałą Rady Powiatu w 2001 roku dokument „Strategia Rozwoju Wspólnoty Opolskiej”. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa jest zgodny ze wszystkimi priorytetami i celami strategicznymi tego opracowania.

Priorytety „Strategii Rozwoju Wspólnoty Opolskiej”.

- 1. Ochrona środowiska naturalnego**
- 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przemysłu wysokich technologii.**
- 3. Rozwój przemysłu turystycznego.**
- 4. Kultywowanie tradycji i tworzenie nowych wartości kulturowych**

Cele strategiczne „Strategii Rozwoju Wspólnoty Opolskiej”:

- A. Rozwiązywanie problemów gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i zagospodarowania odpadów
- B. Zagospodarowanie zbiorników wodnych i rzek
- C. Racjonalna gospodarka zasobami leśnymi, gruntami oraz lokalnymi złożami surowców
- D. Ożywienie i rozwój gospodarki
- E. Stworzenie kompleksowego, nowoczesnego systemu łączności oraz połączeń drogowych, wodnych i lotniczych
- F. Ochrona i wykorzystanie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w celach turystyczno-rekreacyjnych i naukowych
- G. Dobrze wykształceni mieszkańcy, mający dostęp do niezbędnej i odpowiednio zorganizowanej infrastruktury społecznej

9. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Planu Rozwoju Lokalnego będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Projekty realizowane są w oparciu o pełną dokumentację, zgodną z uchwałą budżetową a stopień ich realizacji będzie monitorowany na bieżąco wskaźnikiem osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa.

Wskaźnikami osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego o charakterze ogólnym będą:

- I. W obszarze rozwoju społecznego - awans cywilizacyjny rozumiany jako:
1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju prowadzących do polepszenia jakości życia mieszkańców gminy poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej tj.:
 - kanalizacja gminy,
 - kompleksowa gospodarka odpadami,
 - modernizacja lokalnej infrastruktury społecznej,
 - budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej,
 - podniesienie estetyki miejsc zamieszkania.
 2. Poprawa dostępu do edukacji i informacji oraz ich jakości, w szczególności:
 - upowszechnienie średniego wykształcenia oraz kształcenia ustawicznego,
 - zwiększenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
 3. Poprawa stopnia samorządności i praworządności społeczno–gminnej, w szczególności:
 - wzrost liczby inicjatyw rozwijających pożądaną aktywność społeczną,
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
 4. Poprawa dostępu do służby zdrowia oraz zwiększenie jej efektywności, w szczególności:
 - poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
 5. Integracja gminy z regionem, w szczególności:
 - napływ ludności i osadnictwo związane z dogodnym położeniem geograficznym i administracyjnym gminy,
 - zmniejszenie odpływu ludności z terenu gminy,
 - wzrost liczby projektów partnerskich z innymi gminami,
 - wzrost liczby przedsięwzięć w ramach współpracy zagranicznej,
 - wzmocnienie ponadregionalnego charakteru gminy i jej prestiżu.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

II. W obszarze rozwoju gospodarczego:

1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców gminy poprzez inicjatywy na rzecz ich aktywizacji zawodowej, w szczególności:
 - wzrost liczby zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
 - spadek stopy bezrobocia poprzez powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze prywatnym.
2. Rozwój infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania nowych podmiotów gospodarczych i poprawy warunków funkcjonowania obecnych tj.:
 - budowa dróg i modernizacja obecnych jezdni,
 - kanalizacja gminy,
 - kompleksowa gospodarka odpadami,
 - budowa publicznej infrastruktury turystycznej.
3. Zwiększenie aktywizacji gospodarczej gminy, a w szczególności:
 - wzrost dochodów własnych gminy, co stworzy możliwości do podejmowania kolejnych inicjatyw inwestycyjnych na rzecz polepszenia standardu życia mieszkańców.

III W obszarze rozwoju turystyczno – kulturalnego:

1. Stworzenie warunków dla pełnego wykorzystania warunków krajobrazowych oraz środowiska naturalnego gminy w celu poprawy funkcji turystycznej, w szczególności:
 - zwiększenie ruchu turystycznego i wynikające z niego skutki ekonomiczne,
 - wykreowanie usług komercyjnych, nastawionych na turystykę,
 - poprawa dostępu do rekreacji.
2. Poprawa dostępu do kultury, w szczególności:
 - wzrost miejsc pracy, związanych z poszerzeniem oferty kulturalnej,
 - wzrost liczby imprez kulturalnych.

IV W obszarze rozwoju ochrony środowiska:

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

1. Realizacja celów długoterminowych ochrony środowiska na obszarze Gminy Dąbrowa, w szczególności:

- poprawa i ochrona jakości wód podziemnych stanowiących jedno ze źródeł wody pitnej,
- zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci,
- zainicjowanie segregacji odpadów z maksymalnym wykorzystaniem surowców wtórnych.

Realizacja projektów z zakresu infrastruktury technicznej będzie miała wpływ na poprawę sytuacji w Gminie Dąbrowa. Po zmianach wprowadzonych do Uzupelnienia ZPORR w 2005 r., eliminujących w składanych wnioskach wskaźnik oddziaływania przyjmujemy dwa rodzaje wskaźników merytorycznie słusznych oraz wskaźnik oddziaływania, jako długofalowy wskaźnik wspomagający w ocenie realizowanych projektów:

1. Wskaźniki produktu.

2. Wskaźniki rezultatu.

Wskaźniki merytoryczne

Wskaźnikami produktu są:

- długość wybudowanych dróg
- długość zmodernizowanych dróg
- liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej
- liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej
- powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej
- powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej
- powierzchnia wybudowanych „plomb”
- liczba budynków poddanych renowacji
- powierzchnia budynków poddanych renowacji;
- liczba budynków poddanych termorenowacji
- powierzchnia budynków poddanych termorenowacji;
- liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej
- długość wybudowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska
- długość przebudowanej/wyremontowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska
- powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rehabilitacji;
- liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców;

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

- powierzchnia usługowa w wybudowanych „plombach”
- powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji;
- liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno-społeczne
- powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele edukacyjno-społeczne
- liczba budynków zmodernizowanych na inkubatory przedsiębiorczości
- powierzchnia budynków zmodernizowanych na inkubatory przedsiębiorczości
- powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej
- liczba wybudowanych lokalnych punktów informacji kulturalnej i turystycznej
- liczba zmodernizowanych lokalnych punktów informacji kulturalnej i turystycznej
- powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę
- liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne
- liczba systemów zabezpieczeń w obiektach dziedzictwa kulturowego
- liczba nowych miejsc noclegowych
- powierzchnia zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego
- powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym;

Wskaźnikami rezultatu są:

- liczba przestępstw w mieście;
- wskaźnik wykrywalności przestępstw;
- liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym;
- liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki;
- liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami;
- liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
- liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej
- powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana
- liczba nowych przedsiębiorstw
- liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych

Wskaźniki wspomagające

- wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych;
- migracje z terenów poddanych rewitalizacji;
- liczba mieszkańców na terenach zrewitalizowanych
- liczba pożarów, włamań do obiektów zabytkowych

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

- osób korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
- stałe miejsca pracy w obszarze kultury i turystyki
- wskaźnik wykształcenia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych;
- liczba absolwentów szkół średnich na terenie zrewitalizowanym
- liczba utrzymanych miejsc pracy (w okresie dwóch lat)
- liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie dwóch lat)

Powyższe wskaźniki będą wynikały z danych statystycznych uzyskiwanych z GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, i innych dostępnych opracowań pozwalających na monitorowanie wskaźników.

Wartość wskaźników osiągnięć PRL można zidentyfikować na podstawie kumulacji wskaźników, które są lub zostaną określone dla poszczególnych projektów albo też zostaną sprecyzowane w trakcie ostatecznego opracowania wniosków i dokumentacji, która będzie przedmiotem aplikacji do ZPORR. Osiągnięcie poszczególnych wskaźników uzależnione jest od realizacji projektów przy znaczącym współudziale funduszy strukturalnych. Poniższe wskaźniki obejmują efekty realizacji projektów w latach 2004-2006.

Większość ze wskaźników wyższego poziomu (rezultatu i oddziaływania) zostanie określona dopiero podczas realizacji studiów wykonalności dla poszczególnych inwestycji, gdzie wykazuje się bezpośredni i pośredni wpływ projektów na otoczenie społeczno-gospodarcze.

Ze względu na ograniczone środki finansowe gminy realizacja dużej części projektów zaplanowanych przez Gminę Dąbrowa zależy od otrzymania dofinansowania z EFRR lub/i innych źródeł zewnętrznych. Biorąc pod uwagę budżet jednostki, oraz duży niedobór środków w stosunku do potrzeb zagwarantowanych w ZPORR, projekty te będą miały charakter zastępczy, tzn. będą realizowane tylko te, które zostaną pozytywnie rozpatrzone przez Panel Ekspertów i Regionalny Komitet Sterujący Województwa Opolskiego.

Można zidentyfikować wskaźniki określone, zgodnie z zapisami ZPORR, na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania realizowanych projektów. Ze względu jednak na stan przygotowania zadań, które wymagają znacznego doprecyzowania wskaźniki mają wartość szacunkową i mogą ulec wahaniom. Poza tym część wskaźników (szczególnie oddziaływania) ma charakter niemierzalny, zostaną też osiągnięte w długim okresie. Należy również pamiętać o tym, iż na potrzeby realizacji ZPORR w latach 2004-2006 określono zamkniętą listę

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

wskaźników, którymi należy posługiwać się w procesie programowania działań inwestycyjnych.

10. ZADANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI

Listę zadań o decydującym wpływie na rozwój lokalny oraz na likwidowanie lokalnych problemów opracowano na podstawie zebranych przez zespół materiałów oraz zgodnie z sugestiami uczestników konsultacji społecznych. Znajdują się tutaj wszystkie zaliczone do ważnych przedsięwzięcia – zadania o charakterze inwestycyjnym istotne dla rozwoju lokalnego Gminy Dąbrowa.

Ze względu na czas opracowania Planu Rozwoju Lokalnego pod koniec okresu programowania UE, również zadania przewidziane do realizacji w latach 2007-2013 (drugi okres programowania) zostały opracowane w formie tabel. Wszystkie dane finansowe oraz określenie źródeł pozyskania funduszy zostały opracowane zgodnie z danymi obowiązującymi w maju 2005 roku. Zarówno kwoty, które zostały umieszczone w wybranych tabelach, jak i możliwości pozyskania dotacji mogą się zmienić. Pod uwagę należy wziąć: rozwój gospodarczy kraju, a wraz z nim inflację, możliwość wejścia Polski do strefy euro, przyjęcie bądź nie konstytucji europejskiej, a także nowe dokumenty programowe o charakterze europejskim, krajowym czy regionalnym.

W projektowanych zadaniach zostały uwzględnione także przedsięwzięcia inwestycyjne ważne dla rozwoju lokalnego Gminy Dąbrowa, ale leżące w gestii innych niż lokalny samorząd czy miejscowa społeczność, Beneficjentów.

Jeśli na etapie sporządzania Planu Rozwoju Lokalnego nie można było ustalić nawet orientacyjnych kosztów planowanych inwestycji, w tabelach pojawia się adnotacja: b.d. – brak danych. Wszystkie zadania zostały poddane konsultacjom społecznym, które miały miejsce w dniu 24 maja 2005 r. w siedzibie Urzędu Gminy Dąbrowa.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

**Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne
w latach 2005 – 2006 i 2007 – 2013
oraz założenia finansowe (plan finansowy)**

I OKRES PROGRAMOWANIA

ZADANIE 1

Nazwa zadania:	I etap: kanalizacja wsi: Sławice, Wrzoski, Chróścina, Mechnice, Dąbrowa, Ciepiewice, Karczów	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2003
	Rozpoczęcie realizacji:	2005
	Zakończenie realizacji:	2007
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej
	Rezultat:	Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	35 mln/ISPA-Fundusz Spójności/Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, wpłaty mieszkańców w ramach opłat adiacenckich	

ZADANIE 2

Nazwa zadania:	Budowa wiatrołapu i wymiana podłóg w świetlicy wiejskiej w Ciepiewicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006
	Rozpoczęcie realizacji:	2006
	Zakończenie realizacji:	2007
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zmodernizowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba imprez organizowanych w zmodernizowanym obiekcie
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	70 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 3

Nazwa zadania:	Wyznaczenie i stworzenie strefy ochronnej ujęcia wody Dąbrowa.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006-2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2007
	Zakończenie realizacji:	2008
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia strefy ochronnej
	Rezultat:	Liczba osób korzystających z wysokiej jakości wody
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

ZADANIE 4

Nazwa zadania:	Zagospodarowanie zabytkowych parków gminnych w Chróście i Sławicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006
	Rozpoczęcie realizacji:	2007
	Zakończenie realizacji:	2010
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Odrestaurowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR/Leader+	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 5

Nazwa zadania:	Ochrona dziedzictwa kulturowego: kapliczek i krzyży przydrożnych oraz ich gospodarcze wykorzystanie w rozwoju turystycznym.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005
	Rozpoczęcie realizacji:	2006
	Zakończenie realizacji:	2010
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR/Leader+	

ZADANIE 6

Nazwa zadania:	Adaptacja pomieszczeń szkolnych na świetlicę wiejską w Niewodnikach.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005
	Rozpoczęcie realizacji:	2005
	Zakończenie realizacji:	2006
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia adaptowanych pomieszczeń
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	320 000 zł, z tego: 50 000 zł – Fundacja Rozwoju Śląska 100 000 – EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 7

Nazwa zadania:	Przebudowa obiektu mieszkalnego na świetlicę wiejską we Wrzoscach.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005
	Rozpoczęcie realizacji:	2005
	Zakończenie realizacji:	2006
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia adaptowanych pomieszczeń
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	200 tys. zł/EFRR/Leader+	

ZADANIE 8

Nazwa zadania:	Budowa kortów tenisowych i zagospodarowanie terenów przyległych: Narok, Chróścina, Mechnice, Karczów, Dąbrowa, Sławice, Niewodniki.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2004
	Rozpoczęcie realizacji:	2005
	Zakończenie realizacji:	2009
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych terenów sportowych
	Rezultat:	Liczba imprez sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	210 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 9

Nazwa zadania:	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Publicznym Gimnazjum w Żelaznej.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2003
	Rozpoczęcie realizacji:	2005
	Zakończenie realizacji:	2006
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych obiektów
	Rezultat:	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	460 tys. zł/ Minister Edukacji Narodowej i Sportu	

ZADANIE 10

Nazwa zadania:	Modernizacja sanitariatów (2005-2006) i węzłów zaplecza kuchennego (2007) w Zespole Szkół w Dąbrowie i Zespole Szkół w Chróście.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005
	Rozpoczęcie realizacji:	2005
	Zakończenie realizacji:	2007
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia zmodernizowanych pomieszczeń
	Rezultat:	Liczba osób korzystających z produktu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	Sanitariaty: 100 tys..zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 11

Nazwa zadania:	Ocieplenie oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Przedszkolu Publicznym w Prądach.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006
	Rozpoczęcie realizacji:	2006
	Zakończenie realizacji:	2007
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zmodernizowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba osób korzystających z produktu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

ZADANIE 12

Nazwa zadania:	Wymiana okien oraz modernizacja sanitariatów w Przedszkolu Publicznym w Karczowie.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005
	Rozpoczęcie realizacji:	2006
	Zakończenie realizacji:	2007
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zmodernizowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba osób korzystających z produktu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	150 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 13

Nazwa zadania:	Odnowa pomnika Armii Radzieckiej w Żelaznej i żołnierzy niemieckich w Mechnicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006
	Rozpoczęcie realizacji:	2006
	Zakończenie realizacji:	2007
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Odrestaurowana powierzchnia
	Rezultat:	
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	50 tys.zł	

ZADANIE 14

Nazwa zadania:	Budowa sali konferencyjnej w Urzędzie Gminy Dąbrowa oraz parkingów przy budynku UG.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2004
	Rozpoczęcie realizacji:	2006
	Zakończenie realizacji:	2006
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Wybudowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba miejsc postojowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	150 tys. Zł	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

II OKRES PROGRAMOWANIA

ZADANIE 1

Nazwa zadania:	II etap kanalizacji grawitacyjno-ciśnieniowej gminy wsi Żelazna, Niewodniki, Narok, Skarbiszów	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006-2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej
	Rezultat:	Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	20 mln zł/Fundusz Spójności, EFRR/ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, wpłaty mieszkańców w ramach opłat adiacenckich	

ZADANIE 2

Nazwa zadania:	III etap kanalizacji gminy – budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach: Lipowa, Prądy, Siedliska, Nowa Jamka, Karczów-Grobla	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2010
	Rozpoczęcie realizacji:	2011
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Ilość wybudowanych oczyszczalni przydomowych
	Rezultat:	Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do oczyszczalni przydomowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	3 mln/EFRR/Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 3

Nazwa zadania:	Modernizacja sieci wodociągowej w Dąbrowie, Karczowie, Skarbiszowie i Prądach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2015
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej
	Rezultat:	Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci wodociągowej
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	4 mln zł/EFRR/ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu	

ZADANIE 4

Nazwa zadania:	Gazyfikacja gminy Dąbrowa	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2011-2012
	Rozpoczęcie realizacji:	2013
	Zakończenie realizacji:	2015
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość sieci gazowej
	Rezultat:	Liczba gospodarstw korzystających z sieci gazowej
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	40 mln zł/Fundusz Spójności, EFRR/zakłady gazownicze	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 5

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, chodników i jezdni asfaltowych w Chróście – Osiedle (1300 m) i w tym ul. Wiatrakowa (150 m), ul. Dworcowa i Klasztorna	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	2 mln/EFRR (1450 m.)	

ZADANIE 6

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, chodników i jezdni asfaltowych w Mechnicach (b.d.) – Osiedle Turzok	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d./EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 7

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej przy ul. Wiejskiej w Mechnicach (b.d.)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanej kanalizacji deszczowej
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d./EFRR	

ZADANIE 8

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, chodników i jezdni asfaltowych w Dąbrowie - ul. Lipowa, Poziomkowa, Jagodowa, Malinowa, Nowa, Karczowska (do drogi krajowej nr 46) i Szkolna (b.d.)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d./EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 9

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, chodników i jezdni asfaltowych w Sokolnikach – drogi osiedlowe z chodnikiem (200 m)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	300 tys.EFRR	

ZADANIE 10

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i jezdni asfaltowych we Wrzoscach – ul. Polna i Ogrodowa (1 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005-2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2009
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	1,5 mln zł/ EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 11

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i jezdni asfaltowych w Żelaznej – ul. Dobrzańska (do Czarnego Stawu), odcinek Nadodrzańskiej (od starej remizy do Dziuby), ul. Warszawska (nowy odcinek) do Sławic (razem: 2,5 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	3 mln 750 tys. zł/EFRR	

ZADANIE 12

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, chodników i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Dąbrowie - osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Wodociągowej, Brzozowej, Dąbrowskiego, Kosynierów, Wysockiego, Mickiewicza (1 km) oraz ul. Polnej (łącznik z ul. Niemodlińską)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł./EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 13

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Sławicach - ul. Wiejska, Cementarna i Strażacka (2,3 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	1,5 mln zł/EFRR	

ZADANIE 14

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, chodnika i poszerzenia jezdni ul. Rybackiej, Nadodrzańskiej i Ogrodowej w Sławicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 15

Nazwa zadania:	Budowa sali gimnastycznej w Publicznej Szkole Podstawowej w Sławicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych obiektów
	Rezultat:	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d./EFRR/Minister Edukacji Narodowej i Sportu	

ZADANIE 16

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Żelaznej – ul. Boczna i Leśna (2 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	1,5 mln zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 17

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Niewodnikach – ul. Polna (500 m) i ul. Wiejska (z chodnikiem - 400 m), Ogrodowa	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł/EFRR (900 m.)	

ZADANIE 18

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Naroku – ul. Brzozowa, Szkolna i Leśna (2,2 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	1 mln 650 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 19

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Karczowie – ul. Leśna, Polna, Ogrodowa, Wiejska (z chodnikiem), „Na groble” (4,5 km), Zakładowa i Anny	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	3 mln 375 tys. zł/EFRR	

ZADANIE 20

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Ciepeliowicach – ul. Osadników, Krótka, Stawowa (1 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 21

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Nowej Jamce – ul. Kamienna (300 m)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	225 tys. zł/EFRR	

ZADANIE 22

Nazwa zadania:	Budowa nawierzchni asfaltowej w Lipowej – aleja akacyjowa (500 m.)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2010
	Rozpoczęcie realizacji:	2011
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł/EFRR/Leader+	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 23

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Siedliskach – ul. Stawowa i Polna (1 km) oraz ul. Łącznik	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł/EFRR	

ZADANIE 24

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej i przebudowa nawierzchni asfaltowych w Prądach – ul. Sportowa i Polna (1 km)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 25

Nazwa zadania:	Budowa mostu na Prószkowskim Potoku w Niewodnikach, wzdłuż drogi gminnej.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2010
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Liczba wybudowanych obiektów mostowych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	2 mln zł/EFRR	

ZADANIE 26

Nazwa zadania:	Budowa kotłowni olejowej wraz z dociepleniem budynku Publicznego Gimnazjum w Żelaznej.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2009
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia zmodernizowanego budynku
	Rezultat:	Liczba uczniów korzystających ze zmodernizowanego obiektu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 27

Nazwa zadania:	Wymiana okien i modernizacja ogrzewania w budynku świetlicy w Mechnicach.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2009
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia zmodernizowanego budynku
	Rezultat:	Liczba imprez organizowanych w nowo wybudowanym obiekcie
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR/Leader+	

ZADANIE 28

Nazwa zadania:	Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje w Sokolnikach (1,5), Dąbrowie (0,8) i Naroku (0,5 h) – wyposażenie terenów w wodę, kanalizację deszczową, sanitarną, oświetlenie, energię, chodniki i drogi. – właściciel: gmina Dąbrowa; Sokolniki (2008-2013) przy drodze powiatowej – 1720, Dąbrowa – ul. Polna (2008-2010), Narok (2005, realiz: 2005) – ul.Skarbiszowska	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2005-2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia uzbrojonego terenu
	Rezultat:	Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 29

Nazwa zadania:	Budowa i/lub przystosowanie pięciu mieszkań socjalnych.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2015
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych/zmodernizowanych budynków
	Rezultat:	Liczba osób zamieszkałych wybudowaną/zmodernizowaną powierzchnią
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

ZADANIE 30

Nazwa zadania:	Ochrona środowiska naturalnego przez promocję aktywnej rekreacji – budowa dróg rowerowych na terenie gminy Dąbrowa.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR/Leader+/GEF	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 31

Nazwa zadania:	Budowa boisk sportowych wraz z niezbędnym zapleczem: Karczów, Skarbiszów, Prądy, Lipowa, Nowa Jamka, Wrzoski, Żelazna (przy OSP).	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2007
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych terenów sportowych
	Rezultat:	Liczba imprez sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. z/EFRR	

ZADANIE 32

Nazwa zadania:	Wymiana nawierzchni płyty boiska wraz z budową ogrzewania i ociepleniem pawilonu sportowego w Mechnicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych terenów sportowych
	Rezultat:	Liczba imprez sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. z/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 33

Nazwa zadania:	Budowa małej infrastruktury turystycznej we wszystkich miejscowościach gminy Dąbrowa: np. wiata, ławki, miejsca do grillowania, tablice informacyjne, pomosty do łowienia ryb, tarasy widokowe	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury turystycznej
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

ZADANIE 34

Nazwa zadania:	Budowa sali gimnastycznej w Zespole Szkół w Dąbrowie i w Publicznej Szkole w Naroku	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych obiektów
	Rezultat:	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR/Minister Edukacji Narodowej i Sportu	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 35

Nazwa zadania:	Odwodnienie i utwardzenie kostką typu Polbruk terenu wokół Przedszkola w Chróscinie.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2009
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zmodernizowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba miejsc postojowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

ZADANIE 36

Nazwa zadania:	Rozbudowa zaplecza gospodarczego przy sali gimnastycznej w Żelaznej.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2006
	Rozpoczęcie realizacji:	2007
	Zakończenie realizacji:	2008
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zmodernizowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba osób korzystających z produktu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 37

Nazwa zadania:	Adaptacja budynku starej szkoły w Żelaznej na siedzibę lokalnej grupy działania.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej
	Rezultat:	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. z/EFRR/Leader+	

ZADANIE 38

Nazwa zadania:	Budowa boisk i obiektów towarzyszących przy budynku klas I-III w Chróście (ul. Niemodlińska 35)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia wybudowanych obiektów
	Rezultat:	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach sportowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. z/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 39

Nazwa zadania:	Budowa boksów garażowych OSP we Wrzoscach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2008
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Wybudowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba miejsc postojowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł	

ZADANIE 40

Nazwa zadania:	Wymiana bram garażowych w Remizie OSP w Żelaznej.	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2008
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zmodernizowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba wjazdów w budynek
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 41

Nazwa zadania:	Remonty zbiorników przeciwpożarowych w Sławicach, Żelaznej, Karczowie, Dąbrowie, Prądach, Nowej Jamce, Lipowej i Chróście	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2015
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Wyremontowana powierzchnia (objętość)
	Rezultat:	
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł/EFRR	

ZADANIE 42

Nazwa zadania:	Wymiana na energooszczędne opraw oświetlenia drogowego na terenie gminy Dąbrowa	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2009
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych – ok. 700
	Rezultat:	Liczba oświetlonych ulic/miejscowości
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	500 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 43

Nazwa zadania:	Stworzenie centrum obsługi turystów z małą infrastrukturą użytkową (przystanki autobusowe, parkingi, punkty informacyjne, tablice informacyjne) w miejscowościach gminy Dąbrowa	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Lokalne punkty informacji kulturalnej i turystycznej
	Rezultat:	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. z/EFRR/Leader+	

ZADANIE 44

Nazwa zadania:	Budowa placów zabaw w miejscowościach: Żelazna (teren przy remizie), Sławice (koło remizy), Niewodniki (przy świetlicy), Narok (na stadionie), Karczów (przy świetlicy), Dąbrowa (przy remizie OSP), Chróścina (na Osiedlu), Mechnice (na stadionie), Sokolniki (na Osiedlu).	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2018
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Wybudowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba osób korzystających z produktu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	180 tys. Zł	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 45

Nazwa zadania:	Budowa parkingu przy starej szkole w Żelaznej	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2007
	Rozpoczęcie realizacji:	2008
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Wybudowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba miejsc postojowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł	

ZADANIE 46

Nazwa zadania:	Budowa parkingu przed świetlicą wiejską w Niewodnikach.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Wybudowana powierzchnia
	Rezultat:	Liczba miejsc postojowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d. zł	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 47

Nazwa zadania:	Utwardzenie nawierzchni ul. Lipowej w Naroku	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmodernizowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d./EFRR	

ZADANIE 48

Nazwa zadania:	Melioracja rowów na terenie Gminy Dąbrowa	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość zmeliorowanych rowów
	Rezultat:	Zmeliorowana powierzchnia
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 49

Nazwa zadania:	Rozbudowa Osiedla w Chróscinie – wykup terenów i uzbrojenie terenu	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia uzbrojonego terenu
	Rezultat:	Liczba działek budowlanych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

ZADANIE 50

Nazwa zadania:	Doprowadzenie wody do przysiółka Zorgi w Ciepeliowicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość sieci wodociągowej
	Rezultat:	Liczba nowych odbiorców wody
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 51

Nazwa zadania:	Budowa kanalizacji deszczowej, jezdni asfaltowej i chodnika przy ul. Parkowej w Ciepeliowicach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2008
	Rozpoczęcie realizacji:	2009
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanej nawierzchni
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

ZADANIE 52

Nazwa zadania:	Budowa nawierzchni asfaltowej ul. Polnej w Lipowej	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2010
	Rozpoczęcie realizacji:	2011
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Długość wybudowanych dróg gminnych
	Rezultat:	Natężenie ruchu na drodze
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	750 tys. zł/EFRR	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 53

Nazwa zadania:	Remont świetlicy wiejskiej w Prądach.	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2011
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia adaptowanych pomieszczeń
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:		

ZADANIE 54

Nazwa zadania:	Remont świetlicy wiejskiej w Siedliskach	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2011
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia adaptowanych pomieszczeń
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

ZADANIE 55

Nazwa zadania:	Likwidacja zbiornika (zasypanie stawu) w Skarbiszowie	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2012
	Rozpoczęcie realizacji:	2013
	Zakończenie realizacji:	2013
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Zrewitalizowana powierzchnia
	Rezultat:	Zagospodarowanie zrewitalizowanej przestrzeni
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

ZADANIE 56

Nazwa zadania:	Remont świetlicy wiejskiej w Karczowie (odwodnienie, adaptacja piwnic na pomieszczenia świetlicowe, parkin)	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:	Projekt zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa	
Etapy realizacji:	Dokumentacja:	2009
	Rozpoczęcie realizacji:	2010
	Zakończenie realizacji:	2011
Oczekiwane rezultaty:	Produkt:	Powierzchnia adaptowanych pomieszczeń
	Rezultat:	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Gmina Dąbrowa	
Przewidywane nakłady/źródła finansowania inne niż budżet gminy:	b.d.	

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

**ZADANIA ROZWOJOWE REALIZOWANE PRZEZ INNYCH
BENEFICJENTÓW:**

KRAJ:

GENERALNA DYREKCJA BUDOWY DRÓG I AUTOSTRAD W OPOLU:

1. Budowa bezkolizyjnego wiaduktu węzeł Karczów (tzw. grzybek)
2. Budowa drugiego pasa jezdni z Opolą do autostrady wraz z chodnikiem (na terenach zabudowanych gminy) – droga nr 94
3. Modernizacja drogi krajowej nr 46 Opole - Bierkowice, budowa chodników, poszerzenie jezdni, budowa wysepek (w terenie zabudowanym): Karczów, Skarbiszów i Wrzoski
4. Budowa obwodnicy Skarbiszowa i Karczowa

REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU

1. Modernizacja szlaku wodnego rzeki Odry do parametrów II klasy technicznej międzynarodowej oraz modernizacja stopnia wodnego Chróścice-Narok

WOJEWÓDZTWO:

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA:

1. Budowa przeprawy mostowej przez Odrę w miejscowości Żelazna (połączenie z gminą Dobrzeń Wielki).
2. Budowa i podwyższenie wałów przeciwpowodziowych w miejscowościach na Żelazna, Sławice, Narok, Niewodniki

ZARZĄD DRÓG WOJEWÓDZKICH

1. Prądy – budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 435 (ul. Niemodlińska)
2. Chróścina - budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 435 (ul. Niemodlińska)
3. Mechnice wraz z przysiółkiem Turzok - budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 435 – (ul. Niemodlińska)
4. Sławice - budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 459 (ul. Opolska)
5. Żelazna - budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 459 (ul. Opolska)
6. Niewodniki - budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 459 (ul. Opolska)
7. Narok - budowa kanalizacji deszczowej i chodnika oraz poszerzenie drogi nr 459 (ul. Wiejska)

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

8. Budowa ronda (bezkolizyjne skrzyżowanie) w Dąbrowie - skrzyżowanie powiatowej 1720 (ul. Sztonyka i za skrzyżowaniem z drogą krajową nr 46 – Ciepeliowicka)
9. Przebudowa skrzyżowania drogi krajowej 94 z obwodnicą północną we Wrzoscach (obwodnica – 1830)

**URZĄD MIASTA OPOLA, URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO,
DYREKCJA KOLEI**

Budowa wiaduktu kolejowego na szlaku nr 132 w Opolu i Chmielowicach

ZARZĄD DRÓG POWIATOWYCH:

1. Budowa drugiego pasa obwodnicy opolskiej północnej na odcinku biegnącym przez Gminę Dąbrowa (lata: 2010 – 2015)
2. Budowa chodników, kanalizacji deszczowej i poszerzenie jezdni: Dąbrowa (droga nr 1720), Sokolniki (droga nr 1720), Ciepeliowice (droga nr 1720), Wrzoski (droga nr 1760), Chróścina (droga nr 1760), Skarbiszów (droga nr 1720), Narok (droga nr 1720), Karczów (droga nr 1761), Nowa Jamka (droga nr 1719), Lipowa (droga nr 1719), Siedliska (droga nr 1769)
3. Poszerzenie odcinka drogi powiatowej Dąbrowa – Chróścina (droga nr 1759)
4. Budowa bezpiecznej drogi rowerowej wzdłuż drogi powiatowej nr 1761 - od drogi krajowej nr 94 do drogi krajowej nr 46.
5. Budowa chodnika i kanalizacji deszczowej w ciągu ulicy Dąbrowskiej w Karczowie.

**ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ INNYCH PARTNERÓW: PRYWATNYCH WŁAŚCICIELI,
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH, INSTYTUCJI PUBLICZNYCH**

1. Restauracja pałacu wraz z parkiem w Dąbrowie (właściciel: Uniwersytet Opolski).
2. Restauracja pałacu wraz z parkiem w Ciepeliowicach (właściciel: wspólnota mieszkaniowa)
3. Restauracja pałacu wraz z parkiem w Karczowie (właściciel: Politechnika Opolska)
4. Restauracja pałacu, parku i zabudowań gospodarczych w Naroku (właściciel: prywatny)
5. Kontynuacja restauracji obiektu pałacu wraz z zabudowaniami gospodarczymi w Niewodnikach (właściciel: prywatny)
6. Budowa parkingów: przy kościele w Karczowie; przy cmentarzach wyznaniowych w Lipowej, Nowej Jamce, Dąbrowie, Naroku, Niewodnikach, Żelaznej, Wrzoscach, Karczowie.
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego przez odrestaurowanie i zachowanie nekropolii położonych na terenie gminy – zarządcy cmentarzy.
8. Restauracja parków zabytkowych położonych na terenie gminy – właściciele obiektów.
9. Powołanie ośrodka informacyjno – wypoczynkowo – szkoleniowego w Lipowej przez Centrum Sakralno-Młodzieżowe z Opolą

11. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem planowania średniookresowego, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Stanowi on bazę do:

- uwzględniania priorytetów gminy w strategii rozwoju województwa, subregionu,
- opracowywania planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- budowanie programów sektorowych,
- finansowania przedsięwzięć i projektów z budżetów: państwa, władz regionalnych, ze źródeł pozabudżetowych,
- opracowywanie programów i projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Władze gminy wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań.

Budżety Gminy Dąbrowa na kolejne lata przygotowywane będą w oparciu o PRL. Taki system wdrażania zapewnia kontrolę wdrażania oraz zgodność z obowiązującym prawem.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego będzie realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady poszczególnych programów, zarówno krajowych jak i unijnych. Wdrażanie poszczególnych zadań prowadzone będzie przez Wójta Gminy przy pomocy jednostek mu podległych.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego obejmuje:

- przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej
- składanie wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania
- realizację inwestycji zgodnie z określonymi wymogami
- sporządzanie informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w planie rozwoju lokalnego.

12. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

12.1 SYSTEM MONITOROWANIA

Monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Programie obejmować będzie bieżące informowanie o wdrażanych projektach. Za proces monitorowania odpowiadać będzie Wójt Gminy wraz z podległym mu aparatem wykonawczym:

- pracownikami Urzędu Gminy w Dąbrowie
- jednostkami organizacyjnymi Gminy Dąbrowa

Program Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa będzie monitorowany poprzez poddanie dokumentu corocznej ocenie. Rada Gminy Dąbrowa będzie rokrocznie dokonywać przeglądu PRL, przyjmować zgłoszone postulaty i wnioski od pozostałych uczestników życia społecznego, tj. organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, liderów lokalnych, rad sołeckich. W przypadku uznania zgłoszonych propozycji Plan Rozwoju Lokalnego zostanie zaktualizowany. W takiej sytuacji aktualizacji podlegać będą również wszystkie inne istotne dokumenty o charakterze strategicznym, kompatybilne z Planem:

- Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa
- Wieloletni Plan Inwestycyjny
- Wieloletni Plan Finansowy – poprzez aktualizację i dostosowanie do sytuacji bieżącej,
- inne dokumenty strategiczne powstałe po uchwaleniu Planu Rozwoju Lokalnego

Monitoring realizacji projektów odbywać się będzie zgodnie z zapisami umów finansowania projektów, wg których beneficjenci są zobligowani do składania raportów zgodnie z przygotowanymi formatami (w wersji papierowej i elektronicznej) w następujących terminach:

- raporty okresowe – składane przynajmniej raz na kwartał, w ciągu 7 dni roboczych od zakończenia okresu sprawozdawczego,
- raporty roczne – w ciągu 15 dni roboczych od zakończenia roku kalendarzowego,
- raporty końcowe – w ciągu 15 dni roboczych od zakończenia realizacji projektu.

Liczba i charakter składanych raportów zależy od harmonogramu rzeczowo-finansowego realizowanych projektów.

Raport kwartalny za czwarty kwartał składany jest łącznie z raportem rocznym.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

Dodatkowo beneficjent (gmina Dąbrowa lub podległe jej jednostki) będzie zobowiązany umową do niezwłocznego poinformowania instytucję wdrażającą o ujawnionych nieprawidłowościach w realizacji Projektu.

Za przygotowanie raportów monitoringowych odpowiedzialny jest wydział właściwy ds. inwestycyjnych Urzędu Gminy, który współpracuje w tym zakresie z innymi komórkami Urzędu oraz innymi instytucjami bezpośrednio zaangażowanymi w realizację projektów. Na podstawie raportów, które podlegają każdorazowo zatwierdzeniu przez Wójta Gminy Dąbrowa możliwe będzie dokonanie obiektywnej oceny realizacji zamierzeń Planu Rozwoju Lokalnego.

Monitoring realizacji PRL będzie ściśle skorelowany z monitoringiem osiągnięcia celów poszczególnych projektów prowadzonych zgodnie z zapisami dokumentów programowych oraz innych wytycznych związanych z wdrażaniem ZPORR w województwie opolskim.

12.2 SPOSOBY OCENY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Program będzie poddawany ocenie przy pomocy wskaźników monitorowania oraz na podstawie bieżących informacji o wdrażanych projektach. Ocena będzie dokonywana wewnętrznie przez Wójta Gminy, pracowników Urzędu Gminy w Dąbrowie oraz szefów jednostek organizacyjnych gminy. Wyniki tej oceny zostaną przedstawione Radzie Gminy corocznie pod koniec roku budżetowego.

Raz do roku, wraz z oceną realizacji innych dokumentów programowych gminy z perspektywy realizacji budżetu gminy, Władze Gminy Dąbrowa będą miały za zadanie podsumować realizację zamierzeń inwestycyjnych przedstawionych w PRL przypadających na poprzedni rok i rozpisać szczegółowe zadania na rok bieżący, uwzględniające m.in. postęp realizacji projektów i harmonogram wnioskowania o kolejne środki zgodnie z terminami aplikowania określonymi przez Zarząd Województwa Opolskiego bądź dysponentów innych programów. Podsumowanie realizacji PRL w roku ubiegłym będzie przedkładane do oceny Radzie Gminy. Podsumowanie w formie skróconego raportu zawierać będzie m.in. kopie raportów dot. realizacji projektów oraz wnioski z prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych PRL. Miarą oceny realizacji PRL, który koncentruje się na wdrożeniu skonkretyzowanych pod względem rzeczowym i finansowym działań inwestycyjnych, będzie decyzja Rady Gminy odnośnie akceptacji wykonania budżetu, a tym samym działalności

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

organów wykonawczych w gminie, za rok poprzedni. Ocenie Planu Rozwoju Lokalnego zostanie poświęcona odrębna sesja Rady Gminy każdego roku, nie później niż do końca marca danego roku, na którą zostaną zaproszeni przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w realizację projektów, włączając w to grono partnerów społecznych (organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy). Ocena PRL jest skutkiem interpretacji danych zebranych i skumulowanych w procesie monitoringu Planu.

Ocena realizacji PRL opierać się zatem będzie na elemencie finansowym, czyli zgodności zamierzeń finansowych planu z ich rzeczywistą realizacją oraz wynikającym z tego elemencie rzeczowym, czyli stopniu osiągnięcia podstawowych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.

Innym aspektem oceny realizacji zamierzeń ww. dokumentu, a równocześnie polityki prorozwojowej gminy Dąbrowa będzie ocena dokonanych przez władze gminy działań przez mieszkańców gminy czyli lokalną społeczność – ostatecznych odbiorców produktów i rezultatów, a tym samym uczestników oddziaływania realizowanych inwestycji (projektów zapisanych w Planie).

12.3 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań własnych gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Dąbrowa oraz współpraca z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego w formie i zakresie dopuszczalnym prawnie.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa wskazuje na obszary konieczne do wsparcia z punktu widzenia mieszkańców gminy, organizacji tu funkcjonujących i działających na tym terenie przedsiębiorców. Zamierzenia inwestycyjne określone w niniejszym Planie wynikają bezpośrednio z potrzeb zgłaszanych przez wszystkich uczestników życia społeczno-gospodarczego Gminy Dąbrowa. Ze względu na uczestnictwo w konsultacjach społecznych sporej grupy mieszkańców Gminy, można założyć, iż bardzo duży wkład w kreowanie polityki rozwoju gminy będzie miał obok sektora publicznego (władz samorządowych i przedstawicieli instytucji publicznych) również sektor prywatny i instytucje społeczne.

Zaangażowanie instytucji niepublicznych i społeczności Gminy Dąbrowa w realizację idei rozwoju społeczno-gospodarczego gminy będzie widoczne ponadto w realizacji inicjatyw

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

społecznych, szczególnie tych o charakterze tzw. projektów miękkich. W ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa uwzględniono zatem i te działania, które niekoniecznie mają charakter inwestycyjny, ale ze względu na ich niezbędność są uzupełnieniem działań finansowanych w ramach działania "Rozwój lokalny".

Do Planu Rozwoju Lokalnego postulaty i wnioski mogą składać przedstawiciele społeczności lokalnej, radni, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe. Będą one przyjmowane przez właściwą komórkę Urzędu Gminy, a termin ich przyjmowania i uwzględniania oraz tryb składania propozycji będzie podawany do publicznej wiadomości poprzez lokalną prasę i internet, a także w sposób zwyczajowo przyjęty czyli na tablicach ogłoszeń na terenie Gminy Dąbrowa.

12.4 PUBLIC RELATIONS PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA

Prace nad Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa od początku poddane były pełnej kontroli społecznej: szeroko informowano opinię publiczną o podjętych pracach. Dokonano tego m.in. za pomocą konsultacji społecznych.

Mieszkańcy, a także poinformowane o działaniach organizacje pozarządowe wraz z jednostkami gospodarczymi wzięły udział w zgłaszaniu propozycji inwestycyjnych. Podobne działania przewiduje się rokrocznie przy przeglądach i aktualizacjach Planu.

Po zakończeniu prac, Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa jako dokument uchwalony przez Radę Gminy w Dąbrowa zostanie (w zasadniczej części) opublikowany na oficjalnych stronach Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Dąbrowa (adres: www.gminadabrowa.pl). Te działania winny zapewnić dostęp do informacji o działaniach w ramach Planu Rozwoju Lokalnego wszystkim mieszkańcom i instytucjom zainteresowanym zagadnieniem rozwoju Gminy Dąbrowa.

Instytucją odpowiedzialną za promocję projektów inwestycyjnych będzie Gmina oraz jej partnerzy społeczni. Działania związane z tym zadaniem realizowane będą zgodnie z zasadami, zawartymi w Planie Promocji ZPORR "Wsparcie Rozwoju Regionalnego w Polsce ze Środków Funduszy Strukturalnych", który powstał na bazie Rozporządzenia Rady 1260/1999 oraz Rozporządzenia Komisji nr 1159/2000. Do środków promocji Projektu należeć będą:

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA
NA LATA 2005 – 2006 I LATA 2007 - 2013**

- tablice informacyjne w trakcie realizacji prac, zawierająca dane na temat ewentualnego dofinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej,
- tablice pamiątkowe po realizacji projektów, z informacją o współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
- umieszczanie logo Unii Europejskiej oraz ZPORR na wszystkich informacjach, dotyczących projektów (m.in. publikacje, ogłoszenia, materiały prasowe, strona internetowa) wraz z tekstem, wskazującym na współfinansowanie Projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Jak widać, elementem bardzo ważnym jest upowszechnianie osiągnięć związanych z realizacją PRL oraz wskazanie na potencjał, jaki w ramach realizowanych inwestycji powstaje. Rozwiązania infrastrukturalne zaproponowane w Planie spełnią swoją funkcję, tylko wówczas gdy zostaną właściwie wykorzystane zarówno w sposób bezpośredni jak i pośredni, tzn. zostaną osiągnięte planowane wskaźniki oddziaływania.

Pośrednim sposobem informowania o produktach i rezultatach inwestycji zawartych w Planie jest promocja przedsięwzięć w ramach koncepcji promocji Gminy Dąbrowa jako miejsca interesującego i rozwojowego pod względem turystycznym. Dzięki wykorzystaniu lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych źródeł informacji o walorach turystycznych, a zwłaszcza przyrodniczych Gminy Dąbrowa (ale również: infrastruktura komunalna i społeczna) będą kolportowane informacje o podjętych przez Gminę działaniach oraz ich efektach.

W celu dotarcia z informacją i propozycjami współpracy w realizacji zamierzeń do jak największej grupy zainteresowanych ważne będzie wykorzystanie tradycyjnych nośników informacji, jak lokalna i regionalna prasa oraz lokalne i regionalne rozgłośnie radiowe i telewizyjne.

Przybliżeniu zagadnień związanych z realizacją PRL, poznaniu opinii mieszkańców i aktualizacji Planu służyć będą systematycznie organizowane na terenie Gminy Dąbrowa spotkania oraz zebrania wiejskie.

Za realizację Public Relations związanego z wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego odpowiedzialni są pracownicy Urzędu Gminy w Dąbrowie.